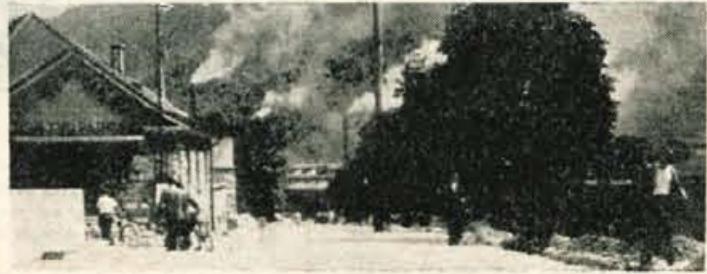
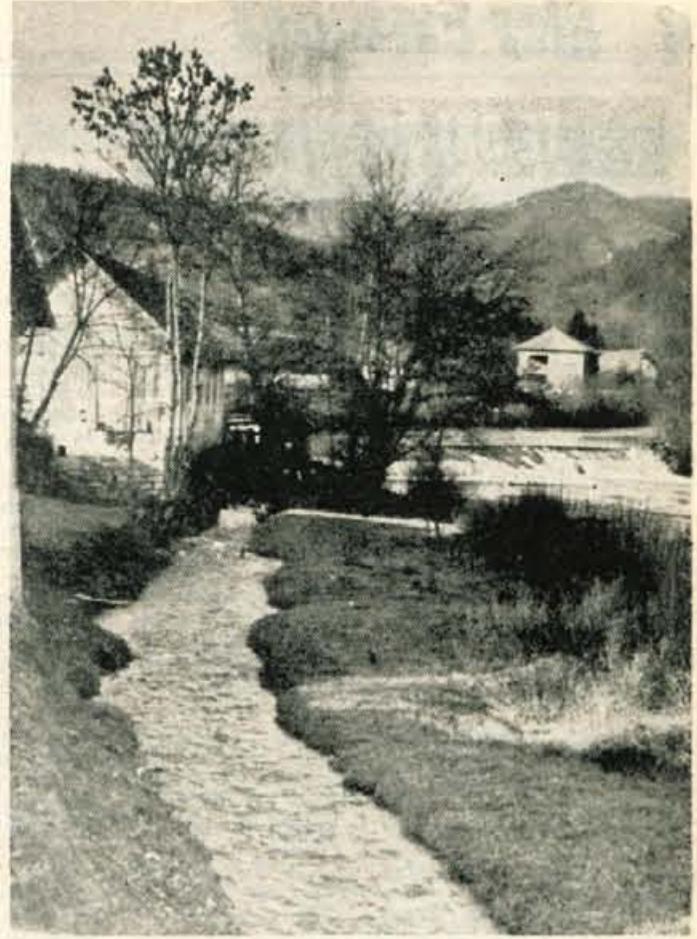

Iz vsebine:

- POMEMBNI SKLEPI ZVEZNEGA IZVRŠNEGA SVETA
Za ureditev trga — str. 3
- S SEJE UPRAVNEGA ODBORA PREŠERNOVE DRUŽBE
Ne branimo se tiskane besede! — str. 5
- LETOSNJA TURISTIČNA SEZONA V BOHINJU
Klub pomanjkljivostim — uspešna — str. 7

IZ PRESPEKTIVNIH NAČRTOV
NAŠIH OBCIN — Jeseniški
anahronizmi — str. 3

JESENSKI MOTIV IZ GORENJE VASI

Glas Gorenjske

GLASILLO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI ZA GORENJSKO

LETNO XI. ST. 76 — CENA DIN 10.—

KRANJ, 3. OKTOBRA 1958

Realna pot

Poletni obračun poslovanja gospodarskih organizacij je pokazal, da novi predpisi o delitvi dohodka pomenijo nesporen napredok pri objektivizirjanju razdelitve presežne vrednosti po posameznih podjetjih. Nadalje se močno okrepi materialna osnova dela delavškega in komunalnega samoupravljanja. Podjetja spodbuja k čim racionalnejšemu poslovanju in k večji delovni storilnosti.

Doslej pa je bilo prav na področju omejevanja osebnim dohodkom podobnih izdatkov, ki se štejejo v materialne stroške in v smeri povečanja delovne storilnosti, bore malo storjenega. Mnoge gospodarske organizacije sploh ne niso analizirale poslovanja v prvem polletju 1958. leta, da bi videli, kaj jim novi sistem delitve dohodka nudi. Omejile so se predvsem na knjigovodske poročila o doseženih rezultatih — to je na golo statistiko. S tega stališča so potem primerjala z istim obdobjem lanskega leta in tako povsem mehanično ugotavljala ali so na boljšem ali na slabšem.

Kje so vzroki za nizek porast storilnosti?

Občinska in podružnična sindikalna vodstva se doslej niso dosti poglavljala v gospodarsko problematiko podjetij. Že reševanjem drobnih problemov, ki jih sicer tudi ni treba zanemarjati, niso mogla bistveno zboljševati življenskih pogojev delavcev. Podatki o polletnem gospodarjenju v podjetjih kažejo na nekatere probleme, ki jih bodo moralna sindikalna vodstva proučiti, napraviti sklep in slabosti odpravljati.

Okrajni sindikalni svet je razpravljal predvsem o prekomernem zaposlovanju delovne sile, pri čemer se je popolnoma strinjal s stališčem ljudskega odbora, in o vzrokih za nizek porast storilnosti v letošnjem prvem polletju.

Notranja nesorazmerja pri plačevanju delavcem povzročajo nezadovoljstvo in nezainteresiranost. Delavci še razumejo, da nimamo pogojev, da bi dali višje plače, ne razumejo pa nesorazmerij, ki se izražajo v tem, da je za isto delo plačilo često različno. Neenak plačevanje v oddelkih in nesorazmerja med oddelki so pogosto posledica slabega normiranja, ki je dostikrat usmerjeno bolj na dočkanje tarifnih postavki kot na dočkanje realnih norm.

Nelizčren vir za dviganje storilnosti bi bili lahko predlogi za tehnične izboljšave, ki bi jih dali delavci in strokovni kader. Pri tem se ugotavlja, da predlogi dostikrat obvezijo v predelih nadrejenih, komisije jih rešujejo tudi po nekaj mesecih, od delavcev se zahtevajo podrobni načrti, namesto, da bi se uporabile in nagrajile že ideje. Nagrajevanje dobrih predlogov pa je v večini primerov zelo skopo in ne daje potrebne pobude.

Podatki iz anketa v nekaterih podjetjih kažejo, da so odnosi

proti takim, ki pridejo na delo utrujeni, nihče ne ukrepa. Taka brezbrizna ali tudi kompromisarska stališča, ki jih marsikje zagovarjajo tudi sindikalna vodstva, prav gotovo ne pospešujejo napredku storilnosti, niti življenske ravni.

Podatki o polletnem gospodarjenju v podjetjih kažejo na nekatere probleme, ki jih bodo moralna sindikalna vodstva proučiti, napraviti sklep in slabosti odpravljati.

Okrajni sindikalni svet je razpravljal predvsem o prekomernem zaposlovanju delovne sile, pri čemer se je popolnoma strinjal s stališčem ljudskega odbora, in o vzrokih za nizek porast storilnosti v letošnjem prvem polletju.

Kje so vzroki za nizek porast storilnosti?

Izkoriščanje razpoložljivega delovnega časa je slabše kakor lanskot leta. Na to vpliva naslednje: število bolezni se je povečalo, pri tem se ugotavlja, da nekatere delavci uporabljajo bolezenski doček za opravljanje domačih del; povečalo se je tudi število nezgod, med njimi je precej takih, ki se niso pripeljile v tovarnah, temveč izven njih; letnih dopustov podjetja večinoma ne razporejajo smotno, dostikrat si delavci in uslužbenici sami izbirajo čas dopusta, ki ni prilagojen potrebam podjetja; velika širokogrudnost pri dajanju brezplačnih dopustov zahteva večje število zapostenih.

V podjetjih je precej zakorenjeno mišljenje, da imajo vsi zaposleni enake pravice, ne glede na prizadevnost. To se vidi predvsem v tem, da proti slabim in nediscipliniranim delavcem pa tudi

nadrejenih do podrejenih često slabí, predvsem se to kaže pri srednjem tehničnem kadru, ki je v direktnem kontaktu z delavci. Vendar imamo tukaj opraviti z dvema problemoma: z grobim odnosom nadrejenih in z nediscipliniranjem nekaterih delavcev, zlasti tistih, ki jim delo v tovarni ni edini vir zasluga.

Od srednjega tehničnega kadra bo treba zahtevati, da bo strog in dosleden in da ne bo samo ozek strokovnjak na delovnem mestu, temveč, da bo poznal tudi ekonomiko podjetja in da bo znał tolmačiti našo gospodarsko politiko na sploh.

O organizaciji dela že nekaj let prej govorimo, vendar razen v nekaterih podjetjih, na tem področju ni napravljen vidnejši napredok.

Predsedstvo Okrajnega sindikalnega sveta je mnenje, da bi bilo potrebno, da sindikalne organizacije v podjetjih zahtevajo od uprave, naj ugotovijo, kaj pri njih ovira napredek storilnosti in kaj misijo, da bi bilo treba ukreniti, da bi se stanje izboljšalo.

Okrajni sindikalni svet predlagata tudi, da okrajni Zbor proizvajalcov pokliče na svoje zasedanje za stopnike nekaterih podjetij, ki naj dajo poročilo o svojem gospodarjenju.

ANDREJ VERBIČ

Proizvodnja pod planom

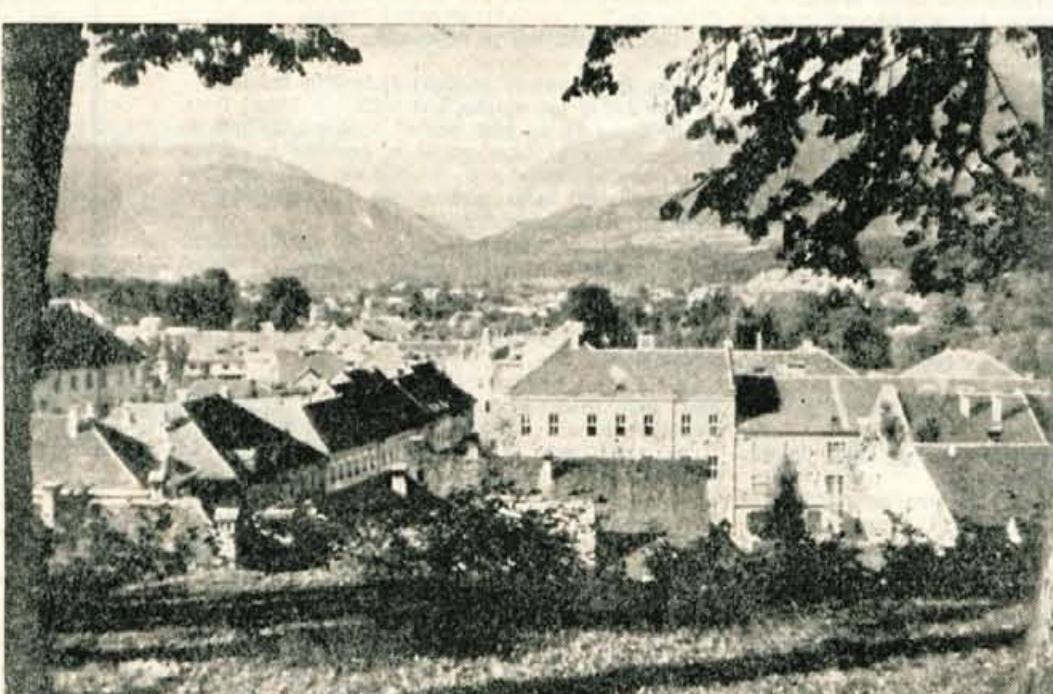
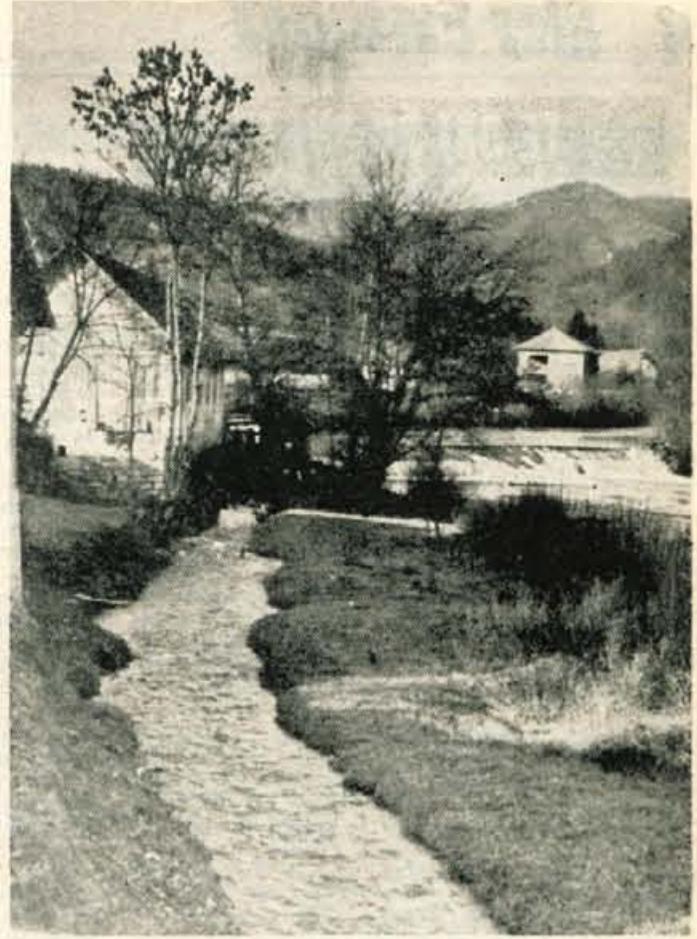
SV prvem polletju letos se je industrijska proizvodnja našega okraja povečala za 8.2% napram istemu razdobju v lanskem letu. V okrajnem povprečju prihaja do izraza preseganje plana v čri metalurgiji, nadalje v elektro, tehniki, obutvini in gumarski proizvodnji.

V primerjavi s proizvodnjo v prvem polletju, pa se je v poletnih mesecih (zaradi posameznih in koletiščnih dopustov ter drugih okoliščin) povprečje skupne proizvodnje znizalo in je v prvih osmih mesecih letos za pol odstotka pod planom.

-ik

-k.

Pod planinami je tudi v sončnih dneh že hladno — Motiv iz Kamnika

Občni zbor zadruž v jeseniški občini bodo od 5. do 25. oktobra. V KZ v Podkorenju bodo pridobili še 3 kmete, da bodo potem lahko volili zadružni svet, v Kranski gorji pa jih manjka 23 članov. Zadruga v Gornjesavski dolini skrbijo tudi za strokovni naraščaj s stipendiranjem mladincev. V Tržiču se po vseh vseh vršijo sestanki političnih aktivov in članov upravnih odborov zadruž. Volilni seznami bodo sestavljeni do 4. oktobra. V kmetijskih zadružah Podljubelj in Katarina so pridobili več novih članov, od katerih je večina žena in mladine. Zdaj, ko imajo več kot sto članov, bodo zadružni svet lahko volili. KZ Križe, Leše in Kovor, ki se bodo združile, pa so sprejemali novih članov posvetljeni pozornosti. Na skupnem plenumu Občinskega odbora ZKS in sekretarjev ter predsednikov posameznih občin so podali poročila o delu na njihovem terenu.

V Žireh bodo od 1. do 15. oktobra po vseh množičnih sestankih, kjer bodo razpravljali o delu kmetijske zadruge in izvršitvi gospodarskega programa za leto 1958. Občni zbor zadružne bo 19. oktobra. V zadružu so vključili 70 kmečkih žens, ki so plačale družinske dežele. V blejski občini so uveli vpisovanje novih članov na doma. Posebne komisije so hodile po vseh in pridobile skupno 46 novih članov, od tega 20 žena in 7 mladincov in mladink. Zbiranje bo zaključeno 4. oktobra. O problemih pred volitvami je 23. septembra razpravljali tudi širši aktiv Občinskega komiteja ZKS. V Železnikih so imeli dvakrat razgovore z upravniki kmetijskih zadruž, 24. septembra pa plenum Občinskega odbora SZDL, kjer so govorili tudi o združevanju zadruž in odpravljanju nekmetijskih dejavnosti. V Dražgošah so pridobili 18 novih članov, v Sorici 15, v Lušah pa 10, od tega 8 mladih in 2 starejših. Pri Občinskem odboru SZDL Jesenice je bil sestavljen za volitve v zadružne slike 7-članski politični stav, ki se je že trikrat sestal.

Zadružni občini Gorenja vas bodo občni zbori 12. in 19. oktobra. 3.

Živahne priprave za Teden otroka

O prireditvah in akcijah v Tednu otroka so v zadnjih dneh razpravljali po vsej Gorenjski. V kranjski občini je bil v okviru SZDL formiran pripravljalni odbor, ki se je v torem popoldnu posvetoval o konkretnih akcijah v tem tednu.

V ponedeljek, 6. oktobra ob 8. uri zvečer bo v Prešernovem gledališču svečana akademija. Poleg domačih govornikov, recitatorjev in pevcev bo nastopila folklorna skupina z Jesenice s pisanim sporedom narodnih pesmi iz plesov iz vse Jugoslavije. Podobne prireditve bi morali organizirati tudi v vseh večjih središčih naše občine, to je v Žabnici, Senčurju, Predvoru, Naklem in na Primskovem ter v Stražišču. Vodstvo prireditve bodo prevzelo šole, pomagala pa jim bo SZDL.

Društvo likovnih umetnikov bo v Tednu otroka priredilo razstavo slik in igrač predšolskih otrok. Na Titovem trgu bo lekmovanje pionirjev s skiroji. V tovarnah in šolah bodo organizirana predavanja o zaščiti matere in otroka, o lepem vedenju itd. Sklicano bo tudi posvetovanje z ravnatelji šol in predsedniki šolskih odborov, kjer bodo govorili o izvenšolskem delu mladine v okviru raznih krožkov in o športnih dnevih. Ti naj bodo športni in ne dnevni za izlete.

V Tednu otroka se bo po solah vršila akcija za zbiranje sadja za otroke, ki žive v internatih.

3.

TE DNI PO SVETU

NAMESTO MOSTA — PREPAD

Koroški deželni glavar je sklenil ukiniti dvoječno žolstvo na Koroškem. Ukinitev so predlagali torej prav tisti, ki so se vse doslej zavzemali za sodelovanje in prijateljsko sožitje med Slovenci in Avstrijo na Koroškem. Ni dvooma, da so nasledili pritisku nekaterih prenapečežev iz »Heimatdiensta«, ki so se že od nekdaj z vsemi silami borili proti slovenskemu življu. Za Hitlerja niso žedili naporov niti izbirali sredstev, da bi iztrebili Slovence iz Koroške.

S to odločbo je po 13 letih potektan odlok dejelne zborov v državna pogodba z Avstrijo, ki v 7. členu jasno poudarja pravice slovenske manjšine do dvoječnega žolstva. Hkrati, ko se Avstrija bori za priznanje pravic svoje manjšine na Južnem Tirolskem, na Južnem Koroškem dopušča tako nesramno raznodovalno početje. Namesto, da bi manjšine predstavljale most med dvema narodoma, kopijo nekateri živinščini elementi, ki jim je žal nasledila tudi pokrajinska vlada, prepad med dvema sosednjima narodoma.

Pretekli torek je bilo v Celovcu v Delavske domu mogočno protestno zborovanje koroških Slovencev. Na zborovanju se je zbral preko 800 zastopnikov slovenske narodnosti manjšine. Od njih nihče ni pričakoval tako enotnega in množičnega nastopa Slovencev, ker so se zavaravali z mislio, da Slovenec na Koroškem skorajda ni več in da torej tudi problema okoli ukinitve dvoječnega žolstva ne bo.

Zborovanje je bilo zadnji opomin tistim prenapečežem, ki hčajo uvesti diktaturo manjšine nad večino prebivalstva na Južnem Koroškem.

Državni sekretar za zunanje zadeve Koča Popović bo obiskal Veliko Britanijo, kjer se bo mudil kot gost od 28. do 31. oktobra letos. Na obisk ga je povabil britanski zunanjini minister Selwyn Lloyd.

Predsednik francoske vlade De Gaulle je danes odpotoval v Alžirijo, kjer se bo mudil dva dni in se bo razgovarjal s predstavniki civilnih in vojaških oblasti. To je njegovo tretje potovanje v Alžirijo.

Grški delavci na Cipru so začeli v torek s protestno stavko, s katero izražajo svoje nezadovoljstvo z britanskim načrtom in s tem, da je bil imenovan turški predstavnik za Ciper. To je bilo namreč določeno v britanskem načrtu.

Te dni bo v Bagdadu sklenjen prvi trgovinski in plačilni sporazum med Jugoslavijo in Irakom. Pogajanja o sporazumu med gospodarskima delegacijama obeh dežel so se začela v začetku septembra. Sporazum bo urejal tudi sodelovanje v izkorisčanju naravnih bogastev.

Britansko obrambno ministrstvo je objavilo, da bo do 16. do 20. oktobra v Veliki Britaniji veliki letalski manevri, ki bodo trajali dan in noč. Sodelovala bodo britanska, ameriška, kanadska, francoska, belgijska in nizozemska letala. Namen teh manevrov je, da bi preverili britanski sistem letalske obrambe v pogojih atomske vojne.

Moskovski radio poroča, da so v sovjetski ledolomilec vgradili še tretji atomski reaktor. Ledolomilec bo lahko plul neprekinitno leto dni, pri čemer bo uporabil dnevno samo nekaj gramov urana.

IZDAJA ČP »GORENJSKI TISK« / UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR / DIREKTOR IN GLAVNI UREDNIK SLAVKO BEZNIK / ODGOVORNİ UREDNIK MILOŠ MIKELEN / TELEFON UREDNIŠTVA ST. 397 — UPRAVE ST. 475 — TEKOČI RACUN PRI KOMUNALNI BANKI V KRAJNU 807-70-1-135 / IZHAJA OB PONEDELJKIH IN PETKIH / LETNA NAROČNINA 60 DINARJEV, MESEČNA NAROČNINA 50 DINARJEV

LJUDJE IN DOGODKI
Nova država v Afriki

V nedeljo, ko so Francuzi glasovali za novo ustavo, so tudi prebivalci francoskih čezmorskih dežel odločali, ali bodo še nadalje ostali vključeni v Francijo ali pa se bodo odločili od nje. Edina dežela oziroma kolonija, ki se je z glasovanjem odločila za drugo možnost, je bila Francoska Gvineja.

Kje in kaj je sploh ta afriška pokrajina, bo najbrž prvo bralcevo vprašanje. Gvineja je del Francoske Zahodne Afrike, ena izmed osmih v posebno upravno kolonialno enoto povezanih pokrajin. Meji na več državic, tako na angleško kolonijo Sierra Leone in na samostojno republiko Liberijo na jugu, na severu na Portugalsko Gvinejo, medtem, ko je proti notranjosti povezana z drugimi pokrajinami Francoske Zahodne Afrike (Senegal, Francoski Sudan, Slonokoščena obala). Gvinejsko gospodarstvo je posebno ugodno za poljedelstvo, zlasti pa so znane plantaže prvovrstnih banan in ananasov. Oboje izvajajo in za zdaj od tega dobivajo najvažnejše dohodke.

Gvinejo so odkrili pred 500 leti Portugalci. Na rtu Sagres, tam, kjer se danes razvija važno pristanišče v glavno mesto te države Conakry, se je tedaj izkral portugalski pomorsčak Pedro de Sintra in tako položil temelje evropskega gospodarstva nad to črno deželo. Za njim so namreč prihajali sem pomorsčaki in trgovci vseh tedanjih evropskih pomorskih držav in trgovali z notranjostjo. Ko pa je trgovina z zlatom, s slonovo kostjo in naposled s sužnji začela pojmeti, so v Gvineji ostali le še Portugaleci in Francuzi.

Francoska vlada je namreč takoj po rezultatih referendumu sklenila odpovedati bivši koloniji vso gospodarsko pomoč. V takem položaju bo močno pričadeto gvinejsko gospodarstvo, a akor je razvidno iz Seku Turjeve izjave, zaradi tega se ne bodo vrgli puško v koruzo.

Vsekakor je primer Gvineje ob francoskem referendumu nekaj posebnega. Sicer je še vprašanje, pod kakšnimi pogoji je

Francija je držala svoj kos od začetka preteklega stoletja.

Današnje prebivalstvo Francoske Gvineje šteje okoli dva in pol milijona ljudi. Delijo se v glavnem na 4 plemena. Kakor že rečeno, se najraje ukvarjajo s kmetijstvom, ker je savanska pokrajina rodovitna in precej lahka za obdelovanje. Po zadnjem vojnem so Francuzi tu odkrili izredno bogate zaloge boksita in železa ter jih tudi začeli izkoriščati. Že prej so zgradili železnicu iz Conakry 600 km daleč v notranjost do Kuruseja. Vendar pa je bila dežela slej ko prej zaostala in bi potrebovala velikanske investicije, če bi hotela rentabilno izkoriščati ne samo svoja naravna bogastva, marveč tudi podnebne pogoje, ki so izredno ugodni za plantazijo gospodarstvo.

Ločitev od Francije je za samostojno Gvinejo bud gospodarski problem, a gvinejski voditelj Seku Tur je pred dvema dnevoma povedal tole: »Gvineja sicer še želi, da bi bila nekako povezana s Francijo ali francosko skupnostjo, ki jo predvideva nova ustava, vendar ne bomo obrnili drugam, če bomo tu razčaraní.«

Francoska vlada je namreč takoj po rezultatih referendumu sklenila odpovedati bivši koloniji vso gospodarsko pomoč. V takem položaju bo močno pričadeto gvinejsko gospodarstvo, a akor je razvidno iz Seku Turjeve izjave, zaradi tega se ne bodo vrgli puško v koruzo.

Vsekakor je primer Gvineje ob francoskem referendumu nekaj posebnega. Sicer je še vprašanje, pod kakšnimi pogoji je

potekal glasovanje drugod, vendor pa so opazovalci pričakovali, da se bo ob tej priložnosti več kolonij odcepilo od Francije. Toda to se ni zgodilo. De Gaulle je razen v Gvineji povsod odnesel zmago glede nove ustave in tudi glede samega sebe.

Kmalu bodo v Franciji razpisane splošne volitve in pozneje tudi volitve za novega predsednika republike za naslednjih 7 let. Příčakujejo, da bo general edini kandidat, ki ima zagotovljene glasovne večine Francozov, torej se mu bo verjetno iztekel vse tako, kakor je želel. Tedaj bo tudi lahko izpolnil obljubo, ki jo je dal Francozom, preden je prišel na mesto današnjega ministarskega predsednika, če da bo Francijo rešil težav, če Francuzi zaupajo njeno usodo v njegove roke. Do danes še ni povsem razjasnil, kako bo to napravil, vendor pa jugoslovenski narodi vsekakor želijo, da bi se Francija resila velikih težav, ki jo tarejo, ter zlasti uredila svoje odnose s čezmorskimi deželami. Problem Alžirije in vseh drugih, posebje pa tistih, ki si bodo po gvinejskem zgledu zaželete svobodo, to so danes najvažnejši in odločilni vprašanja za Francijo. Nedvonom se jih bo moral general kmalu lotiti, a če ne bo pri tem upošteval upravičenih zahtev afriških narodov, današnjih dejanskih okoliščin v afriškem svetu in se pospeši v mednarodnem življenju, tedaj bo »rešitelj Francije« nujno našel le začasne izhode, ki utegnejo deželo pahniti v še hujše krize, kakor so bile doseganje.

JELO TURK

kratko, vendor zanimivo

BRIGADA »IVA SLAVCA-JOKLA«
SESTKRAT UDARNA

V sredo zjutraj se je z avtomobilsko cesto »Bratstva in enotnosti« vrnila mladinska delovna brigada »Iva Slavca-Jokla«, ki je bila sestavljena iz brigadirjev kranjskega in goriškega okraja. Brigada je bila za izredne uspehe pri delu šestkrat proglašena za udarno, poleg tega pa je od Glavnega štaba MDR prejela še dve posebni priznanji. 22 mladincev in mladih je bilo proglašenih za udarne, 31 pa je bilo poohvaljenih.

V brigadi so mladi razvili živahno politično in kulturno delavnost.

12 brigadirjev so sprejeli v ZK, 8 pa so jih predložili za sprejem.

— 3 —

PO 13 LETIH SE SE VEDNO NAJDE STARO STRELIVO

Pred nekaj dnevi je komisija Tajništva za notranje zadeve iz Kranja s posebnimi aparati preiskala del dobravskih gozdov pri vasi Meja v okolini Kranja. Našli so 46 starih granat in mnih iz druge svetovne vojne. Strelično je komisija uničila, bilo pa je poohvaljenih.

Na srečo so strelično našli starejši vaščani, ki so o tem obvestili TNZ. Ce bi razstrelivo na-

šli otroci, bi gotovo prišlo do nesreč. Ta zadnji primer nas opozarja, da previdnost ni čisto odveč. Opozarjam starše, predvsem pa otroke, da o najdbah razstreliva takoj obvestijo pristojne organe, ki bodo razstrelivo odstranili.

an

»KMEČKA OHČET« V SELCIH

Selca so bila v nedeljo praznično razpoložena. Kmetijska zadružna je praznalo 10-letnico svojega obstoja. Priprave za to so trajale vse leto. Proslava je bila v nedeljo popoldne. Sledil je kulturni program. Skozi vas se je pomakala povorka mladih zadružnikov, ki so na vozovih pričakovali kmečko delo danes in v preteklosti. Sledila je skmečka ohčet v petih slikah. Nastopajoči (bilo jih je okoli 100) vsekakor zaslужijo za to vse priznanje.

V nedeljo sobile v Izložbah trgovin tudi sadjarje, živinorejska in gozdarska razstava. V novem lokalnu je začela poslovati moderna mesnica s hladilnico. Upamo, da se bo v krajetem preselila v nove prostore tudi trgovina.

M. H.

ZIČNICA
NA VELIKO PLANINO

Na iniciativi OLO Ljubljana je bil pred krafkem v Kamniku sestanek predstavnikov odbora za gradnjo žičnice na Veliko planino. Nadaljevali so pravzaprav delo, ki je po začeti akciji v letu 1954 zastalo. Pregledali so načrt vseh treh tras, ki pridejo pri gradnji v potrebi. Kot najprimernejšo so osovojili prvo traso, ki vodi od kamnoloma pri Konjskem potoku iz doline Kamniške Bistrice na vrhno postajo na Njivici v višini 1646 m. Načrt bo napravila Metalna v Mariboru.

LOV NA LISICO V SENČURU

Preteklo nedeljo dopoldan je AMD Senčur organiziralo zanimivo meddržveno tekmovanje, lov na lisico. Tekmovanja se je udeležilo 16 tekmovalcev z motorimi kolesi iz AMD Ljubljana, Senčur in Cerklje. Tekmovalna proga je vodila iz Senčurja, skozi Voklo, Vogle in nazaj na Senčur. Dolga je bila 12 kilometrov. Tekmovanje po so moralni ponoviti, ker je motorist, ki je predstavljal lisico, kršil tekmovalni pravilnik. V ponovnem tekmovanju je lisico izsledil član AMD Senčur Stane Verbič, ki je zato prejel denarno nagrado.

V teh dneh so v Senčuru zaključili tudi šoferski tečaj, ki ga je posecalo 32 tečajnikov.

naša kronika

PRED PRAZNIKOM

V nedeljo bodo Cerkljani spet praznovali svoj občinski praznik in se spominjali težkih, pa mogočnih in pomembnih dñi osvobodilnega boja.

Prireditve v počastitev praznika ne bodo na zunaj bogate in hrupne, bomo pa dati vsemu praznovanju videz tople domačnosti. V petek zvečer bo domač film vpeljal praznovanje. Občinski ljudski odbor bo z vencem ob spomeniku padlim borcem počastil njihov spomin in pionirji se bodo poklonili ob spomeniku junakom. V nedeljo dopoldne po slavnostni seji Občine ob sprejem pri predsedniku občine, ob 11. uri promenadni koncert domačega, šahovskega turnir in nogometna tekma domačih šol. Upamo, da bomo s skromnimi sredstvi dosegli namen praznika — da osvežimo spomin na krvave, pa veličastne dñi in da mlademu rodu, ki teh časov ni doživel, posredujemo požrtvovalnost in junastvo partizanov.

A. K.

PREDDVORČANI BODO PRAZNOVALI

4. in 5. oktobra bodo Predvorčani počastili svoj krajenvni praznik. Spominjali se bodo prvega NOO, ki je bil ustanovljen v začetku oktobra 1943. leta in množičnega preseljevanja zavednih državljanov v koncentratorska taborišča in konfinačijo.

Na večer pred praznikom bo v Prosvetnem domu v Predvoru svečana proslava s kulturnimi programi. Sledila bo komemoracija pri spomeniku padlim za svobodo. V nedeljo bodo športne prireditve in tekmovanja. an

PRED TEDNOM OTROKA NA JESENICAH

V Tednu otroka bodo na Jesenicah organizirali več prireditve, sestankov in predavanj. O načelu praznovanja letosnjega Tedna otroka so se pogovorili predstavniki terenskih organizacij na pobudo Društva prijateljev mladine. Organizirali bodo kulturne in športne prireditve ter roditeljske sestanke. Za otroke bodo na Jesenicah letos prvič poskrbeli v okviru stanovanjskih skupnosti, kjer bodo mudili družinam in otrokom veseljansko pomoč. Na roditeljskih sestankih bodo govorili o dosegihih uspehov jeseniškega šolstva, o reformi šolstva in o izvenški dejavnosti mladine.

U.

ZA TEDEN OTROKA NA BLEDU

Zastopniki mnogih organizacij in društev, ki sestavljajo ta odbor, so razpravljali o nekaterih nalogah v Tednu otroka in sprejeli tudi več sklepov. — Predvsem nameravajo izvesti anketno z zaposlenimi starši o stanju, negi in prehrani njihovih otrok v času, ko so očetje in matere na delu. Starši bodo lahko v tej anketi izrazili svoje želje in predloge, kako zboljšati položaj teh otrok v času, ko so njihove matere in očetje zdoma. Koordinacijski odbor je sklenil tudi zavzetje za otroke z Bohinjske Beli, ki obiskujejo osemletko v Bohinjski Bistrici.

V Tednu otroka bodo sklicali na Bledu tudi posvet vseh šolskih odborov in upravitelje šol. Pogovorili se bodo o stanju pionirske organizacije po šolah ter o študiju zakona o šolstvu in programu Zvezne komunistov.

Teden otroka bodo zaključili s slavnostno akademijo, ki bo posvečena našim najmlajšim.

J. B.

V TOVARNIŠKEM TISKU
NI VSE V REDU

Pretekli petek popoldne se je v Kranju sestala komisija za tisk, pravna vprašanja in vzgojo odraljih pri OSS. Razpravljala je o vprašanjih tovarniškega tiska. V načelu okraju izdajalo štiri tovarne svoja glasila, v dveh pa se na to

Iz perspektivnih načrtov o gospodarskem razvoju naših občin

Jesenički anahronizmi

Velik napredok Železarne je povzročil hude neskladnosti, ki jih bodo skušali v prihodnjih letih zmanjšati ali odstraniti

Vožnja z vlakom iz Bohinja na Jesenice. Ko lokomotiva zavije med velike, vijugaste cevi, visoke dimnike in železne stolpe železarne, se vsak potnik, ki prvič potuje tod skozi, zazre v tega velikana. Hišice železarjev naokoli so kot igrače na pesku — majhne, malone nevidne v primerjavi s tem velikanom.

Ta bežen popotni vtič je tudi v drugih primerjaval podoben. Železarna zakrije dobora vse ostalo na Jesenicah in v občini zpluh. Po narodnem dohodku, po zaposlitvi itd. Vse nadkriljuje Železarna. Tudi po imenu. Jesenice so zname daleč naokrog. Če kdo imenuje Jesenice, vsakdo nekote pomisli na Železarno, na njene dimnike ali na jeklo in pločevino, ki jo delajo jeseniški železarji.

Kaj pomeni železarna za Jesenice, pove že to, da je od predianega celotnega dohodka jeseniške industrije v skupnem znesku 26 milijard in 853 milijonov dinarjev, dala sama železarna 26 milijard in 335 milijonov dinarjev.

Tako dominantno vlogo bo Železarna ohranila tudi v prihodnjem. Po uresničitvi postavljenega petletnega načrta o gospodarskem razvoju te občine je predvideno, da bodo dosegli v občini skupno 35 milijard in 42 milijonov dinarjev brutto produkta. Toda od tega bo narejeno samo v industriji, a to je v glavnem Železarna, za 31 milijard in 785 milijonov dinarjev, medtem ko bo vse ostalo gospodarstvo jeseniške občine dalo kmaj 3 milijarde in 257 milijonov dinarjev. Daleč, daleč za industrijo bi bila obrt, ki bo leta 1961 ustvarila 1040 milijonov brutto produkta, za tem kmetijstvo s 600 milijoni dinarjev, promet in gradbenštvo pa 400 milijonov, gostinstvo in turizem 419 milijonov dinarjev brutto produkta itd.

Velikan — Železarna tako močno nadkriljuje vse ostalo življene na Jesenicah, da nastajajo nekje čudne anomalije. Hkrati ko železarji delajo v velikih dvoranah, kjer skoraj ne bi spoznal človeka v drugem kotu, se njihovi otroci stiskajo v malih šolskih učilnicah, kjer je na vsakega učencev osnovne šole samo 0,78 kvadratnih metrov prostornine. Dan in noč, petek in svetek buči ogenj v številnih martinovih pečeh, toda, ko železar pride domov z dela, s težavo najde kruh, ker so pekarne premajhne. Take in podobne so anomalije na Jesenicah. Vrednost proizvodnje Železarse se je od leta 1939 (preračunana na enoto ceno) zvišala od 10 milijard in 134 milijonov na 23 milijard in 185 milijonov. To pomeni za 13 milijard in 51 milijonov Pizični obseg proizvodnje se je povečal v preteklem desetletju za 125 odstotkov. Toda večina sredstev, ki so jih ustvarjali železarji, je ostajala za skupne širše družbene potrebe oziroma za razširitev same železarne. Na Javorniku kot tudi na Jesenicah so rasli novi objekti, novi dimniki. Na nova delovna mesta so prihajali novi delavci, ki pa so razen dela in zasluga takoj iskali tudi stanovanje, šolo, bolnišnico, pekarijo, trgovino itd. Stiska je bila vedno večja. Železarna je prav

s svojim hitrim razvojem in napredkom zaostrila nekatera komunalna vprašanja v tem delavskem središču.

Predvsem stanovanja

Petletni načrt perspektivnega razvoja občine Jesenice določa veliko spremembo. Sorazmerno bodo v bodočih letih dali mnogo več za družbeni standard kot doslej. Seveda je to moč storiti danes, ko je v Železarni zagotovljen velik dohodek. Pomanjkanje stanovanja

436 bo dvosobnih stanovanj, 249 enosobnih in samo 165 trisobnih. Hkrati bo v novih stanovanjskih hišah 166 garsonjer ali sob za samce.

Seveda, delavci razen stanovanj potrebujejo za svoje življene tudi trgovine, šole, zdravstvene domove, vodovod in kanalizacijo, ceste in parke, kopališča in zavane prostore. Zato so tudi za te gradnje določili milijard in 564 milijonov dinarjev. Za gradnjo šol, kar je bilo na Jesenicah zelo

dovode na Jesenicah, v Žirovnici in Gozdu. Na Javorniku, Blejski Dobravi, v Kranjski gori in tudi na Jesenicah bodo uredili kanalizacijsko omrežje. Na Javorniku in Jesenicah bodo začeli graditi kopališča, ki so tu zelo potrebna, saj hodijo Jeseničani na kopanje na Bled in v druge kraje, kajti Jesenice, čeprav veliko delavsko središče, sploh nima kopališča, ki ga ima malone vsaka vas.

Bodo Jeseničani urešnili postavljeni perspektivni načrt? Le-

Konec novembra bo na Jesenicah otvoritev nove tržnice

vanj in komunalnih naprav je najbolj pereče na Jesenicah. Zato predvidevajo za investicije v korist družbenega standarda do leta 1961 (seveda računajoč tudi lanske in letošnje gradnje) nič manj kot 3 milijarde in 312 milijonov dinarjev. Od tega zneska pa so določili največ za stanovanjsko gradnjo, in sicer skoraj 2 milijardi. Samo v družbenem sektorju (brez hiš, ki jih bodo zidali privatniki), bodo v teh letih zgradili čez tisoč novih stanovanj, oziroma točno 1022. Lani so dogradili 52 stanovanj. Letos pa upajo, da bodo izročili najnujnejšim prostircem 182 stanovanj. Največji zagon v stanovanjski gradnji pa je predviden v prihodnjem letu, ko bodo, kot predvideva načrt, lahko zadovoljili z novimi stanovanji 288 prisilcev. V naslednjem letih: 1960 in 1961 bodo vsako leto izročili po 250 novih stanovanj. Vsi kraji na Jesenicah in v okolici, kot so: Plavž, Središče, Center, Pod progo, Sava, Železarna, Javornik, Koroška Bela, Bevkovo polje, Lipce, Blejska Dobrava, Podmežaklja, Prihodi in Kočna, bodo spremenili svoj izgled z raznimi stanovanjskimi in drugimi gradnjami, ki so tam predvidene v teh letih.

Da bi razpoložljivimi sredstvi 1.948 milijonov dinarjev lahko zadovoljili čim večje število stanovanja potrebnih družin, so se odločili za čim cenejšo gradnjo manjših stanovanj. Največ, in si-

potrebno, so določili največ, in sicer 395 milijonov. Naslednja mesta po višini investicijskih zneskov zavzemajo gradnje in urejanje cest in trgov (339 milijonov), zatem elektrifikacije, Zdravstveni dom itd. Predvidena je gradnja kulturnega doma na Hrušici in Koroški Belli. V bližini Železniške postaje bodo napravili podvoz pod progo, kar bo stalo približno 240 milijonov dinarjev. V teh letih bodo uredili tudi vo-

točna gradbena razgibanost kaže, da ga bodo. Če bo tudi v prihodnjih letih tako, bodo Jesenice leta 1961 imeli dokaj drugačno lice. Seveda bo tu potrebljeno čim večje sodelovanje med Železarno in občinskim organi, prizadevost vseh množičnih organizacij in vsakega posameznika. Postavljeni cilji so v korist prebivalstvu in zato tudi zaslužijo vso pomoč občinstva.

K. M.

Pred volitvami v zadružne slike

Povprečni delavnik - 17 ur

S seje Okrajnega odbora ženskih društev - Žene predstavljajo 62% delovne sile na vasi - V upravnih odborih zadruž na premožno žena - Akcija za kandidiranje žena v zadružne slike bo letos verjetno slabno izpadla

Žene z Gorenjske so na torkovi razširjeni seji razpravljale o nalogah žena pred volitvami v zadružne slike in o Tednu otroka. Kot gost se je seje udeležila tudi tajnica Zvezke ženskih društev Slovenije Majda Gaspari.

Najprej je o zadružnih svetih odločanja o problemih zadruge govorila ing. Engelmannova. Sekcije žena zadružnic ne smejajo, da kmečke žene jo delati ločeno od zadruge; predstavljajo 62% vse delovne sile na vasi. Zato se morajo aktivno in enakopravno vključiti v upravnih odborih kmetijskih zadruž na Gorenjskem 20 žena (3,5% vseh članov upravnih odborov), letos pa se je število povišalo na 28 (4,7%). Ti podatki nam kažejo, da se žene na vasi vse bolj uveljavljajo, da se odrešijo konservativnih pogledov. Pogodbena proizvodnja, ki omogoča uvajanje kompleksne mehanizacije, bo kmečko ženo še bolj razbremenila. Žena se bo lahko bolj posvetila družini, domu, otrokom in gospodinjstvu. Ugotovljeno je, da je povprečni delavnik kmečke žene na Gorenjskem 17 ur, od tega odpade na proizvodnjo 10,2 ur, ostalo pa na gospodinjstvo posle in delo doma.

Žene kot glavne proizvajalke v kmetijstvu so še vedno v zelo majhnem številu vključene v zadruge. Samo če bi plačale cele deleže (in ne družinskih!), bi se tudi pri upravljanju v zadruži lahko počutile enakopravne s svojimi možmi. Pred volitvami v zadružne slike je glavna nalog sekci žena zadružnic vključevanje žena v zadružno in akcijo enakopravnih članov v razvijajuca kandidiranje žena v zadružni socialističnih odnosov na vasi. Visokem so predlagali 8 žena,

at

Neenakopravna tekma

GRADBENIŠTVO:
Tako opredeljeno te pa ne bom nikoli dohitel!

Pomembni sklepi Zveznega izvršnega sveta

Za ureditev trga

Cene moki, kruhu, sladkorju, električni energiji, tobaku in železniškim vozovnicam so se dvignile - Povprečno povečanje plač za 7%

V TOREK JE BILA V BEOGRADU SEJA ZVEZNEGA IZVRŠNEGA SVETA, NA SEJI SO RAZPRAVLJALI O GIBANJU GOSPODARSTVA IN ZIVLJENJSKEGA STANDARDA V LETOŠNJEM LETU.

Ugotovili so, da bo do konca leta izpolnjen planirani obseg industrijske proizvodnje, da pa v kmetijstvu, zlasti v poljedelstvu, ne bo pričakovanega pripeljal, in sicer zaradi neugodnih vremenskih razmer. Prav tako so ugotovili, da so ukrepi za stabilizacijo cen na tržišču dali pozitivne rezultate. Cene kmetijskih pripeljalov so sicer v prvem pollettu letos nekoliko narasle v kranjskem okraju za približno 5%, se pa v zadnjem času tudi ustalile.

Toda porast osebne potrošnje ni zadovoljiv. Medtem ko je bilo leta 1957 povečanje osebne potrošnje prebivalstva uspešno ustvorenje, letos tega nismo dosegli. Zmanjšanje zaloge v gospodarstvu so povečale nestabilnost na tržišču. Zato bodo nadaljnje 3% zvišanje tudi plače. Tako se bodo skupaj povečale plače za 7%. Družine s tremi ali več otroki pa bodo dobile tudi višji otroški dodatki, in sicer 240 dinarjev za vsakega otroka. Pokojnine in invalidne se bodo zvišale za 8%.

V gospodarstvu bodo zvišali tarifne postavke za 7% na ta način, da se bo minimalni osebni dohodek povečal za 9%. Gospodarske organizacije bodo potem po svoji uvidevnosti razdelile na ta način povečani čisti dohodek delavcem in uslužbenecem. Pri tem bo treba paziti, da bodo vsi delavci dejansko dobili vsaj toliko, kolikor zgubijo zaradi zvišanih cen. Za javne uslužbence je predlagano, da bo Zvezna skupščina povrh povečanje za 7%. Da se to uresniči, bo treba izboljšati preskrbo mestnih in potrošniških središč. To je važna naloga ljudskih odborov v prihodnjem.

Hkrati s temi ukrepi pa je Zvezni izvršni svet tudi sklenil popraviti cene nekaterim proizvodom, da bi jih vključili s cenami drugih proizvodov. Povečano bodo cene moki, kruhu, sladkorju, električni energiji, tobaku in vozovnicam na železniški. Hkrati s tem pa bodo ustrezno povečane tudi plače za odgovorno načodenje povečanih stroškov.

Omenjene spremembe Zveznega izvršnega sveta torej v nobenem primeru ne vplivajo na znižanje življenske ravni delavcev in uslužbencev. Seveda, bo treba zagotoviti, da bo gospodarstvo še nadalje napredovalo tako, kot je predvideno v družbenem planu in da se bo še nadalje povečevala proizvodnja. Nadalje bo treba z odločno akcijo odstraniti pomanjkljivosti v preskrbi prebivalstva, zlasti v industrijskih središčih. Ljudski odbori bodo morali preko inspekcij paziti, da ne bi prišlo do zvišanja cen ostalim proizvodom. Razen tega pa sklep Izvršnega sveta ljudski odbori nima pravice povisiti cen za komunalne usluge, najemnine in podobno.

Ce bomo s skupnimi naporji obdržali stabilne cene na tržišču — to pa je odvisno od prizadevanja ljudskih odborov in gospodarskih organizacij — potem bo, z ozirom na to, da je zvišanje cen v celioti krito s povečanjem plač in je celo povečanje plač višje, omogočena večja realna potrošnja prebivalstva.

-ik

Prva posvetovanja

Z ZADRUŽNIKI V OBČINI KRAJN
PRED VOLITVAMI
V ZADRUŽNE SVETE

Po nedavnem razširjenem plenumu Občinskega odbora SZDL Kranj, kjer so se pomenili o osnovnih nalogah pred volitvami v zadružne slike, je po vseh krajjevih odborih in v osnovnih organizacijah oživelja predvolilna dejavnost. Po ugotovitvah plenuma morajo osnovne organizacije nuditim večjo pomoč upravnim odborom KZ pred volitvami. Vključiti je treba ved žena in mladine v zadružne slike, nuditi pomoč pri sestavljanju odborov, sklicati sestanke vseh kandidatov v zadružne slike in programu v Tednu otroka.

Zalošno je, da v nekaterih zadružah žene sploh ne prihajajo na občne zbore in sestanke. Problematika, ki se tu obravnava, jih navadno ne zanima. Žene so izrazile željo, da bi več razpravljali o konkretnih vprašanjih gospodinjstva, vzgoje itd. Ni pa povsed tako. V KZ Selca je n. pr. na občinem zboru redno do 60 do 70 žena.

Eno je jasno: kmečke žene se prebuba iz zaostalosti in postaja enakopravni član v razvijajuca kandidiranje žena v zadružni socialističnih odnosov na vasi.

Visokem so predlagali 8 žena,

at

K. M.

gorenjski obveznik vodnik

ZDRAVNIŠKA
DEŽURNA SLUŽBA

Zdravstveni dom Kranj, Poljska
pot 8, telefon 218, naročila za pre-
voz bolnikov, telefon 04.

MALI OGLEDI

Pravnikom ne objavljamo oglasov pred vplačilom. Cena malih oglasov je: preklic 20, izgubljen 10, ostalo 12 din od besede, naročniki imajo 20 odstotkov popusta.

Telefonska številka naročniškega v glasbenega oddelka je: Kranj 475.

Iščemo nabiralca naročnikov in prodajalce (kolporterje) za poltednik »Glas Gorenjske«. Plaćamo dobro provizijo. Zahtevajte naša navodila.

Dva ključka za motorno kolo »Vespa« izgubljeni na poti od stavbe obračna do sedeža občine Kranj, vrnete proti nagradi na naslov: ing. Vozelj, Jesenice, Tavčarjeva 7. 1691

Prodam šivalni stroj »Singer« z dolgim čolničkom. Cena 20.000 dinarjev. Naslov v glasbenem oddelku. 1692

Prodam nov 601 kotel za žganjeku. Naslov v glasbenem oddelku. 1693

Prodam 2 postelji iz mehkega leže. Benedikova 13, Kranj (Stražišče). 1694

Prodam avtomobil na tri kolesa »Messerschmid« brezhiben, pokrit, registriran za 3 osebe. Naslov v glasbenem oddelku. 1695

Prodam hruške (tepke). Naslov v glasbenem oddelku. 1696

Za hišni vodovod prodam kompletno električno črpalko. Kranj, Gorenjska 25. 1699

Race čistokrvne prodam. Naslov v glasbenem oddelku. 1700

Prodam moped »Tomos - Puch« z prevoženimi 6000 km. Prašč 26. 1701

Prodam 2 motorna kolesa Puch - SGS 250 ccm in motorno kolo SVS 175 ccm. Perko Friderik, Tržič, Zali rovt 5. 1702

Kupim v Kranju zazidljivo parco ali vrt v okolini vodovodnega stolpa, kopališča ali bližnjih okoliših. Plaćam dobro. Ponudbe poslati v glasbeni oddelku pod »Parcela«. 1703

Kupim v Kranju ali v bližnji okolini 1 stanovanjsko hišo, lahko tudi nedograjeno. Ponudbe poslati v glasbeni oddelku pod »Stanovanjska hiša«. 1704

Kupim srednje veliko posestvo na Gorenjskem, po možnosti v okolini Kranja. 1705

Sprejemem tudi preuzitkarja. Poizve se v glasbenem oddelku. 1706

Iščemo kvalificirano kuharico — plača po tarifnem pravilniku, samovo — stanovanje preskrbljeno, nastop službe 15. oktobra ali po dogovoru. 1707

Sprejemem žensko za administrativno delo po 4 ure na dan v dopoldanskem času. Nastop službe takoj, »Pleskarstvo« Kranj, Koroska 23. 1708

Preklicujem kot neresnične svoje izjave, ki sem jih gledal Vogrinu Adolfa, strojnega tehnika iz Lesc

št. 66. podal v svoji prijavi Disiplinskemu sodišču tovarne »Pletenina« v Kranju z dne 8. 11. 1957, v kateri sem Vogrina Adolfa obdolžil tativ raznih predmetov, odnosno nagovaranja k tativam. Košenina Peter. 1709

Oddam sobo dekletu. Ostalo po dogovoru. Naslov v glasbenem oddelku. 1710

Dom »Janeza Porence« v Kranjski gori sprejme takoj za neslavne, poštenega fanta za vsa hišna dela. Zaposlitev stalna, Oskrba v domu. 1711

Studentka sprejme kakršno koli honorarno delo ali inštruiranje. Naslov v glasbenem oddelku. 1712

Prodam novo krilno črpalko št. 5 (fligel pumpa) za vodo. — Cena ugodna. Naslov v glasbenem oddelku. 1713

Na Jesenicah, blizu gimnazije, iščem preprosto hrano — samo spokdan. — Ponudbe oddati v glasbeni oddelku pod »Jeterina dieta«. 1714

Gozdni obrat Jezersko v Kokri proda konja, starega 5 let, sposobnega za tovorne vožnje. Prodaja se vrši dne 8. okt. 1958 ob 9. uri v Zg. Kokri št. 68. — Prednost nakupa imajo državna podjetja. 1715

Soliden starejši uslužbenec išče sobo v Kranju. Nudim lastno perilo, tudi dobro plačam. — Ponudbe oddati v glasbeni oddelku pod »Sobam«. 1716

Sobo prazno išče mati z otrokom za dobo 1 leta. Dam na grado 5000 din. Informacije dobiti v »Gorenjski oblačilnici«, Kranj, Tavčarjeva 45. 1717

OBJAVE

OBJAVA

Na podlagi sklepa ObLO Kranj do določil 14. člena Zakona o urbanističnih projektih (Ur. list FLRJ, št. 22/127-58) je osnutek programa urbanistične ureditve prostora ob desnem bregu Save med tovarnami Tiskanina in Planika razgrnjen na javni vpogled v času od 22. septembra do 22. decembra 1958 in to:

Pregledna karta je razstavljen na izložbi trgovine Merkur. — Osnutek programa z opisi je razgrnjen v prostorih Zavoda za Stanovanjsko in komunalno gradnjo v Tavčarjevi ulici 41/II, in sicer vsak delavnik od 7. do 12. ure, kjer je na razpolago tudi knjiga pripombe.

Ustremene obrazložitve programa interesenti lahko dobijo vsak ponedeljek, sredo in petek od 10. do 12. ure.

Prosim organizacije, urade, ustanove in druge interese, da si program ogledajo in k istemu stavijo eventuelne primopome.

RAZPIS

Razpisna komisija pri Okrajnem sodišču v Kranju razpisuje

1 mesto strojepiske

Pogoji: Dovršena nižja gimnazija ter popolno obvladjanje strojepiske. Kandidati, ki se bo strojepinske izpiti, bodo morali prijavili, pa doslej nimajo opraviti za sprejem v službo preizkusni izpit.

Plaća po Zakonu o javnih uslužencih.

Gospodarska poslovna zveza Kranj vabi na slovensko otvoritev skladniča za semenski krompir in na otvoritev živinorejske sejemske dvorane, ki bo 11. oktobra ob 8. uri v Naklem pri Kranju.

Kmetijske zadruge, kmetijska posestva, zadružniki, vabimo vas tudi na sejem plemenške živine. Naprodaj bodo kvalitetni, plemenški biki in krave. Istočasno bo tudi sejem za semenski, jedilni in industrijski krompir ter sadje.

Sindikati, podjetja, preskrbite svojim članom kvalitetno sadje in krompir za ozimnico. Gospodarska poslovna zveza bo na sejmišču 11. in 12. oktobra sklepal pogodbe za omenjene pridelke.

OBVESTILO IN OPZOZILO!

Komunalni servis Kranj obvešča lastnike grobov, da bomo sprejemali naročila za jesensko ureditev grobov do 15. oktobra 1958. Na zalogi imamo tudi zadostne količine bellega peska za peskanje grobov.

Lastnike grobov, stanjujoče izven mesta Kranja obveščamo, kakor tudi vse ostale, ki še do danes kljub obvestilom niso poravnali najemnine grobov na pokopališču v Kranju in v Stražišču, da to store najkasneje do 31. decembra t. l. ter, da grobe v redu vzdržujejo. V nasprotnem primeru bo uprava podjetja neplačane in zapuščene grobove oddala drugim intezentom.

Ponovno opozarjam vse one, ki se kljub obvestilu v »Glasu Gorenjske« še do danes niso javili pri upravi podjetja s potrdili o plačani najemnini grobov (zaradi revizije), da to store najkasneje do 31. decembra 1958.

Vsa ostala pojasnila lahko dobiti pri upravi podjetja v Kranju, Mladinska ulica št. 1 — telefon št. 380.

KOMUNALNI SERVIS, KRAJN

Prošnje, kolekovane s 30 din in živiljenjepis ter spričevalo o strokovni izobrazbi je vložiti najkasneje do 31. oktobra 1958. Razpisna komisija

OBJAVA

S takojšnjo veljavnostjo ukinjam sezonske proge: Jesenice — Poreč, Lesce — Draga, Jesenice — Bleč, Brezje — Bleč.

TRANSTURIST, Šk. Loka

ZAHVALA

Ob nenadomestljivi izgubi mojega ljubega moža in skrbnega očeta

JAKOVA PODBEVŠKA

iz Bohinjske Bistrike, železničarja v pokoju, se iskreno Zahvaljujem vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in železničarjem za njihovo številno udeležbo na njegovih preizvodnih zadnjih potih ter vsem, ki so nam ob bridi izgubi našega dragega očeta kakor kolikor pogamali, ga v bolezni obiskovali, z nimi sočustvovali, nam pismeno ali ustno izrazili sožalje. Zahvaljujem se posebno dr. Hribarju, pevcem in duhovščini. Iz vsega srca se Zahvaljuje žena Marija Podbevšek, sin Jakob z družino, vnučinja Minka z družino, sestra Frančiška z možem, vnučki in ostalo sozdrostvo.

Boh. Bistrica, 23. 9. 1958.

KINO

STORZIC, KRAJN: 3. in 4. oktobra ob 16., 18. in 20. ur. ameriški barvni cinemascope film »BELO PERO«, 4. oktobra ob 22. ur. premiera ital. filma »ZELENICAR«, 5. oktobra ob 9. ur. matineja amer. barv. filma »VESELO IZKRCEVANJE« — vstopnina 30 din; ob 10.30 in 21. ur. amer. barv. cinemascope film »TRIE NOVČICI V VODNJAKU«, ob 13. ur. amer. barv. film »BEAU BRUMMELL«, ob 15., 17. in 19. ur. amer. barv. cinemascope film »BELO PERO« — zadnjici.

TRIGLAV, PRIMSKOVO: 4. oktobra ob 19.30 ur. amer. barvni cinemascope film »TRIE NOVČICI V VODNJAKU«, 5. oktobra ob 17. in 19. ur. amer. barv. film »BEAU BRUMMELL«, 5. oktobra ob 10. ur. matineja amer. barv. filma »VESELO IZKRCEVANJE« — vstopnina 30 dinarjev, ob 15., 17. in 19. ur. amer. barv. cinemascope film »TRIE NOVČICI V VODNJAKU«, ob 17. in 19. ur. amer. barv. film »BEAU BRUMMELL«.

SVOBODA, STRAZISKE: 4. oktobra ob 18. in 20. ur. ameriški barv. film »BEAU BRUMMELL«, 5. oktobra ob 10. ur. matineja amer. barv. filma »VESELO IZKRCEVANJE« — vstopnina 30 dinarjev, ob 15., 17. in 19. ur. amer. barv. cinemascope film »TRIE NOVČICI V VODNJAKU«.

NAKLO: 4. oktobra ob 20. ur. amer. barv. film »VESELO IZKRCEVANJE«, 5. oktobra ob 15. ur. amer. barv. film »VESELO IZKRCEVANJE«, ob 17. in 19. ur. ital. film »ZELENICAR«.

RADIO, JESENICE: 4. oktobra ob 16. ur. franc. film »ONSTRAN GOZDA«, ob 18. in 20. ur. ameriški barvni film »NOV VENČEK«, 5. oktobra ob 10.30 ur. matineja mladinskega filma, 6. oktobra zaprt.

ZIROVNICA: 4. oktobra ob 20. ur. ter 5. oktobra ob 16. in 20. ur. amer. film »MOJ VNUČEK«, DOVJE: 4. oktobra ob 20. ur. ter 5. oktobra ob 19. ur. indijski film »AVARA«.

BLED: 3. in 4. oktobra ameriški barvni film »ZGODBA O JOLSONU« — ob 17. in 20. ur. 5. in 6. oktobra jugoslovanski film »CESTA DOLGA LETO DNJA« — 6. oktobra ob 17. in 20. ur.

RADOVLJICA: 3. in 4. oktobra ob 20. ur. ter 5. oktobra ob 15.30, 17.30 in 20. ur. francoski barvni wistavision film »PUSTOLOVSCINE ARZENA LUPINA«.

SORA*, ŠKOFJA LOKA: 3. in 5. oktobra mehiški film »MIDVA«, LJUBNO: 4. in 5. oktobra ameriški barvni film »LJUBIM MELINA« — v soboto ob 20. ur. v nedeljo ob 16. in 18. ur.

KRVAVCA, CERKLJE: 4. in 5. oktobra amer. barv. film »NOCO BOMO PELI«. Predstave v soboto ob 20. ur. v nedeljo ob 16. in 19. ur.

DUPICA, KAMNIK: 4. in 5. oktobra amer. barv. film »LJUBIMCA DIVJEGA ZAPADA«.

S seje upravnega odbora Okrajne obrtnicne zbornice

Hajveč v Gorenji vasi, najmanj v Cerkljah

Kako izpoljujejo obrtna podjetja svoje obveznosti

Na seji Upravnega odbora Okrajne obrtnicne zbornice, ki je bila pretekli torek, so se pogovorili o nekaterih težavah obrtnic dejavnosti.

Način poslovanja in še zlasti sedanjih davčnih sistemov, kot so ugovorili, ne stimulira pravilno posameznih obrtnikov, da bi vrgajali mlad kader oziroma bi svoje silne uvajali v poklice, kot je bila zmeraj tradicija.

Način poslovanja in še zlasti sedanjih davčnih sistemov, kot so ugovorili, ne stimulira pravilno posameznih obrtnikov, da bi vrgajali mlad kader oziroma bi svoje silne uvajali v poklice, kot je bila zmeraj tradicija.

Hkrati so ugotavljali tudi težave pri ustanavljanju novih obrtnih delavnic oziroma v razvoju obrtnic dejavnosti sploh.

Preljetni perspektivni plan določa, da se mora do leta 1961 (v primerjavi z letom 1956) povečati vrednost proizvodnje v obrti za 20 %, in sicer predvsem v uslužnostnem sektorju.

Narodni dohodek naj bi se povečal za 48 %, število zaposlenih pa za 14,7 %.

Hkrati so ugotavljali tudi težave pri ustanavljanju novih obrtnih delavnic oziroma v razvoju obrtnic dejavnosti sploh.

Preljetni perspektivni plan določa, da se mora do leta 1961 (v primerjavi z letom 1956) povečati vrednost proizvodnje v obrti za 20 %, in sicer predvsem v uslužnostnem sektorju.

Narodni dohodek naj bi se povečal za 48 %, število zaposlenih pa za 14,7 %.

<p

S seje upravnega odbora Prešernove družbe za kranjsko občino

NE BRANIMO SE TISKANE BESEDE!

Nedvomno je knjiga tista najproznejša oblika izobraževanja, ki labko prodre tudi v predele, kjer so ostale oblike prosvetljevanja s svojimi specifičnimi zahtevami že od vsega začetka obsojene na neuspeh. Tu so mišljeni predvsem odročnejsi kraji z redkejšo nasejenoščjo. Iz te proge ugotovitve pa se poraja nova misel: tiskana beseda, ki naj vzgaja in uči široke množice, je namreč že vedno predraga, da bi se mogla razširiti v začelenem obsegu. Knjiga pomeni za marsikoga pravcato razkošje, ki si ga vsakdo ne more privoščiti. Ta pojavi skušajo omiliti mnoge občinske in vaške knjižnice. Zaradi siromašnega knjižnega založja zlasti manjših podeželskih knjižnic, ki jim piše odmerjanje sredstva ne ovetajo posebno vzpodbudne prihodnosti, je treba poiskati pot, ki bo posredovala tiskano besedo vsem državljanom. Vrzeli, ki jih puščata knjižničar-

ska dejavnost in knjigarnje s predragimi knjigami, naj bi zapolnilo s cen enim in dobrim čivom knjižne založbe, predvsem Prešernova družba, Kmečka knjiga in Mohorjeva družba.

Analiza pred časom je pokazala, da je naša Prešernova družba v primerjavi z ostalima dvema založbama med gorenjskim prebivalstvom najmanj naročnikov. Razširjenost posameznih založb izražena v odstotkih, je naslednja: Prešernova družba zajema 11% vseh gorenjskih gospodinjstev, Kmečka knjiga 13%, medtem ko zavzema Mohorjeva družba s 27% prvo mesto.

Pojav, da so naše knjige Prešernove družbe med gorenjskim prebivalstvom najmanj naročnikov, je bil povod, da je Občinski odbor SZDL Kranj sklical v torek, 30. septembra sejo upravnega odbora Prešernove družbe. Ugotovili so, da je bilo v kranjski občini pred nekaj leti že 2.805 naročnikov; število je zatem padalo iz leta v leto, dokler se ni letos ustavilo pri 1.686 naročnikih. Vsejakor nespodobno dejstvo zlasti v času, ko posvečamo izobraževanju ljudi načrto pozornost. Ob tej priložnosti je odbor proučil vzroke, ki so krive upadanju člana. Krivdo nosijo predvsem posvetniki na terenu, ki so svoje dolžnosti opravljali mlačno, ali pa so jih docela zanemarili. Del kriv-

otroško pravljivo igro »Pehta«; uprizoritev je uspela. Studirajo pa že drugo delo — Nušičeve »Sumljivo osebo«. Predvsem je zanimivo, da je to najmlajše podeželsko društvo že pričelo z delom, medtem ko se večina »Svoboda« in posvetnih društev še počasi prebjava. Člani društva tudi poleti niso sedeli križem rok. Napeljali so vodovod v Dom na Breznici, dvignili balkon in popravili stole. Vsega so opravili okoli 600 prostovoljnih ur. Zeleti je, da bi tudi godba na pihala in pevski zbor, ki letos še nista pokazala posebne delovne vremene, zaživel podobno kot igralska družina.

V lanski sezoni je pokazala največ uspehe gledališka družna, ki je uprizorila pet premier s petnajstimi ponovitvami. Tudi letos je igralska družina najživajnija; kljub letnemu času, ki je vse prej kot primeren za kulturno-prosvetno delo, je že naštudirala

de bremenij tudi upravni odbor, ki je delo poverjenikov močno zanemaril.

Ob tej priložnosti je odbor sklenil dejavnost na terenu poživiti z novimi poverjeniki zlasti v krajev, kjer poverjenikov doslej ni bilo, ali pa sedanje poverjenike, ki svoje dolžnosti niso dobro opravljali, zamenjati s svežimi močmi. Tudi upravni odbor so sklenili okrepiti z novimi člani.

Naslednja naloga, ki so si jo zadali: do 31. oktobra letos bodo skušali število naročnikov knjig Prešernove družbe povečati za 700. S tem bo doseženo lansko število, ko je imela Prešernova družba 2.386 naročnikov.

Kaj obeta letnja knjižna zbirka Prešernove družbe? Sedem knjig za 600 dinarjev.

Nadejamo se lahko, da bo naša cena in kvalitetna zbirka Prešernove družbe ob ustreznem propagandi naročnike in zveste bralce širom po občini. S. S.

sko delo filmsko realizacijo, ki jima ne dela sramote. — Film je zlasti aktualen v zadnjih časih, ko se je v Little Rocku in po nekaterih krajih Anglije rasna diskriminacija razplamela z novimi močmi.

ŽELEZNIČAR

Osnovna vrednota italijanskega filma Železničar je v ne-potvorenem izrezu iz vsakdanjega življenja. Pripoved je pretresljiva, polna spoznaj in resnic; govori o svetu prevar, laži in hkrati tolazi ter vlivu vero v boljšo prihodnost. Ne moremo ovreči neorealizma, ki mu je režiser Pietro Germi to pot nevsičivo nadel optimistično preobleko. Čeprav režisarska plati ne odkriva nobenih posebnih prijemetov, s katerimi se ne bi že srečali, skoraj ne najdemo izraza, s katerim bi lahko pravilno ocenili režijo. Brez pretiravanja — režija je izredna, skoraj neponovljiva. Isto velja tudi za kreacijo Železničarja Marcocaja, ki je dobil v ostalih igralcih močno oporo. Filma ne kaže zamuditi.

Z etnografske razstave v Kranju

Pred kratkim je etnografski oddelok Mestnega muzeja v Kranju priredil v zgornjih prostorih Prešernove hiše etnografsko razstavo predmetov materialne kulture iz okolice Bleda in Ljubnega. Razstava bo odprta do 20. oktobra. — Na sliki: detalj z razstave.

KONCERTNA SEZONA NA JESENICAH SLABO OBETA

Zapiseb na red

Na otroke smo pozabili!

Ob zares pestrem programu kranjskih kinematografov — prav v pestrosti sporedov in prizadeventnosti, da bi posredovalo gledalcem kar čimveč novih filmov in čimbolj »sveže«, je kranjsko kinematografsko podjetje eno najživahnejših v Sloveniji — smo popolnoma zanemarili najvhvaležnejše občinstvo: otroke. Povsed po svetu, pa tudi pri nas, tvori mladina (po statističnih podatkih) večji del obiskovalcev kinematografov; delež je sicer občutno manjši — vendar pa gre na gre zanemarjati že zaradi tega, ker cicibani nimajo v Kranju, pa tudi v drugih krajih Gorenjske, skoraj nobene zabave.

Ce bi priškocile na pomoč sindikalne organizacije Železničarje Jesenice in drugih podjetij, ter občinski sindikalni svet, tedaj bi letos koncertna sezona prav gotovo ne predstavljala tolilkogega problema. Sindikalne organizacije bi namreč morale upoštevati, da so Jesenčani z ozirom na razdaljo dobesedno odrezani od Ljubljane in zato tudi odrezani od koartnega življenja. — Vsekakor ne kaže puščati Jesenice brez koncertov v letosni sezoni!

U.

Jezikovni tečaji v Kamniku

DKD Solidarnost v Kamniku je priredila jezikovne tečaje iz italijanskega, nemškega in angleškega jezika, za katere naj se interesent prijavijo v pisarni južne osmiletke.

Upajmo, da ta poziv kinematografskemu podjetju v Kranju, pa tudi drugim gorenjskim kinematografom, ne bo ostal brez odmeval.

NOVICE S KNJIŽNE POLICE

ŠTIRI NOVE KNJIGE ZALOŽBE OBZORJA

Med novimi izdajami mariborske založbe »Obzorja« bomo to pot zabeležili dve leposlovn in dve poučni knjigi.

Prvi dve sta, izvirni roman domačega pisatelja in prevod iz nemščine. Domače delo »Veter nima cest« je napisal Saša Vuga; to je njegov prvečen za odrasle. Knjiga pravopredaje o življenju malih ljudi v letih po veliki vojni; ozračje je še polno težkih spominov, pa tudi ljudi, ki jih je razburkano življenje iztrilo, ne manjka. Le tu in tam se prikaz žarek novega upanja — misel na mladino, ki se ji obeta lepa prihodnost.

Naslednja knjiga je prevod iz nemščine, novela Otta Ludwiga »Med nebom in zemljoi. To je prevzel je jezik njih piscev. To zadeva

v glavnem zdravnik, ki pišejo in ki morajo večkrat ustvarjati naše zdravstveno izrazloslovje.

Naslednja knjiga je priročnik avtorjev T. Laha in D. Vežjaka »Zunanja trgovina«. Knjige se bodo s pridom poslujevala podjetja, ki imajo poslovne zveze s tujino in ki jim je potrebno poznavanje organizacije te veje trgovine (mednarodna tržišča, mednarodni plačilni promet in kreditiranje, carina in tehnika zunanjega trgovine).

Knjiga že pokojnega zdravnika, dr. Mirka Černiča sega na področje, ki zaradi specifičnosti ne bo zanimalo širšega kroga bračev. Knjige nosi ime »Vejavica«. To je delo, v katerem so zbrani deloma objavljeni članki, v katerih je vzel avtor na rešeto jezikovno plat naših zdravstvenih knjig, to je: prevezel je jezik njih piscev. To zadeva

Pred komornim večerom umetniške besede v Kranju

V ponedeljek, 6. oktobra bo član Slovenskega Ljudskega gledališča Celje, Marjan Dolinar priredil ob 20. uri v Prešernovem gledališču komorni večer umetniške besede. Marjan Dolinar načemu gledališkemu občinstvu ni neznan, saj se je že pred tem večkrat predstavljal recitališkimi večeri.

Tokrat bomo prisluhnili priznim slikam »Beli azil« iz opusa svojestrvenega slovenskega impresionističnega pisatelja Slavka Gruma. Komorni večer umetniške besede nam bo razkril nekatere nove polete v literarnem profilu tega legendarnega umetnika, čigar umetnostna stremljenja so našla v slovenski literaturi ustrezeno mestu tele po vojni.

S.

MLADA RAST

PIKEC in POKEC

Ali veste koliko so veliki palčki? Ne?

Kako to? Saj že beseda sama pove. Tolkko, kolikor je velik vaš palec na levi roki. Kaj niso majhnji?

Pa ste jih že videli? Tudi ne? Veste, jaz tudi ne. Ampak, da so palčki, to pa vam. Saj še ni dolgo, ko se mi je eden teh malih palčkov oglašal v gozdu in mi nagajal kar se je le dalo. Ponoči pa je prišel celo k moji postelji in mizelz k ušesu. In takrat mi je povedal zgodibico o Pikecu in Poketu, malih dveh palčkih.

Vam jo bom pa še jaz povedal, saj ni dolga. Hočete? No, prav! Poslušajte.

Pikec in Poket sta palčka in živita v sosedovem gozdu. Pikec nosi rdeče hlačke in rumeno kapico, Poket pa rumene hlačke in rdečo kapico. Samo tako ju je lahko spoznati. A kaj pomaga — ko sta pa oba enaka vračička. Zdaj jo zagodeta temu, zdaj onemu in se potem hihitali za drevesom, ko se oni jezi in si ne zna pomagati. Navihana pa sta, res, kar se le da!

Ampak zadnjic ju je pa le neslo! Ko je prikušal sonce skozi veje in pogledal v drevesno deblo, kjer imata Pikec in Poket svojo sobico, je Pikec pregnal Poketa pod redba in že sta si bila v lašeh. To je bilo za dobro jutro. Potem pa sta se vsedala na posteljico in začela premišljevati, kako bi najbolje preživel lepi sončni dan.

»Veš kaj, Poket! Pojdila ven, je predlagal Pikec. »Bova že kaj videla, kar našu bo zanimalo. In res sta šla. Lovila sta se in podila, da je bilo jo!«

Tedaj je zagledal Pikec ob poti veliko, okroglo bučo. In kaj je pametni Pikečevi glavi prišlo na misel? Nekaj je prišepnil Poketu na uho in Poket je ves navdušen poskočil.

»Trala! Imenitno!« je zaklicil in že pobral daljšo ravno palico. S skupnimi močmi sta jo zasadila v sredino buče. Palica je na drugem koncu poledala venkaj. Vse skupaj je izgledalo kakor velikansko kolo pri samokolnici. In Pikec in Poket sta se veselili na vso moč. »To bo imenitno,« sta kričala in plesala okrog buče.

Potem pa sta splezala vsak na svoj konec palice in se nanj vsebla. Nekaj časa sta se zibalia sem ter tja in vriskala na vse grlo. Imela sta res pravo pravcate gugalnico. Potem pa se je buča nenadoma premaknila. Kar tako se je premaknila, sama od sebe! Zavrtela se je okoli palice kakor kolo okoli svoje osi in Pikec in Poket sta sedela vsak na svojem koncu čudovitega vozila. Buča je pričela počasi leteti navzdol.

»Čudovito,« sta vzkliknili Pikec in Poket. »Kako bo prijetna vožnja!« Buča pa je pričela vse hitrejše in hitrejše brzeti po bregu navzdol.

»Hopla, hopla!« sta kričala Pikec in Poket, buča pa je brzela čez drn in strn. Ce je naletela na kamen, je poskočila in Pikec in Poket sta vplila »shopla, hopla, bum!« na vse grlo.

Vse bi še šlo, če bi Pikec in Poket znala voditi svoje čudovito vozilo. Pa ga nista znala. Tako je šlo kar naravnost! K sreči ni bilo nobenega drevesa na njuni poti.

Tedaj ju je buča privredila naravnost do deske, ki je bila položena čez hlad. In kakor nalašč je zletela na desko in — zzzz — se je popeljala po njej, nato pa se je v zraku v lepem loku kar trikrat zavrtela. Pikec in Poket sta strahoma trepetala v divji zračni vožnji. Da bi bilo pa še hujše, sta pod seboj zagledala globoko reko.

Saj bi še čas pa sta se navihanci zavedla, da se odtoč zlepota ne bosta mogla rešiti. Ce bi skočila v vodo, bi ju požrešne ribe prav gotovo požrle. Ze so se začele zbirati okoli palice in radovedno zrle na prestrašenih palčkah.

Tako sta Pikec in Poket čakala na rešitev do večera. Čakala sti še vso dolgo, mrzlo noč in trepetala v nočnem hladu, poredna luna pa se jima je smejava. Sele

zgodaj zjutraj ju je zagledala štoklja Klepetavka, ki je gnezdiла na njunem drevesu. Spustila se je do njiju, ju zagrabila za kapici in v kljunu prinesla do njunega domovanja.

Tistega dne sta Pikec in Poket sklenila, da zlepota ne bosta uganjala norči. In jih res nista — do naslednjega dne!

Jože Varl

Šolarčka

Stanko in Ivanček v šolo gresta, saj ju poznate, fantiča dva.

Bistra Gorenjčka sta izpod gora, marsikaj dečka že dobro vesta.

Ali že veste...

...da je prišel iz daljne Norveške k nam na obisk s svojimi sodelavci predsednik vlade Einar Gerhardsen. Med nam je se mudi že dober teden. Nekaj dni je preživel v Beogradu, kjer se je razgovarjal s predsednikom republike maršalom Titom, zadnja dva dni pa se mudi v Sloveniji,

...da je Norveška dežela, ki se razprostira skoraj tja gori do severnega tečaja. Je nekaj večja kakor Jugoslavija, saj meri nad 322.680 kvadratnih kilometrov, a šteje le nekaj nad 3.100.000 prebivalcev, ki so po večini Norvežani, le na severu je nekaj Laponev in Fincev,

...da so največja mesta na Norveškem Oslo z nad 330.000 prebivalci, dalje Bergen z nad 100.000 prebivalci, Trondheim, Ålesund, Moss, Skien in še druga.

...da vam že zemljevid pokaže, da je ta dežela zelo gorata in je le na jugu ob morju ter ob fjordih in dolinah rek nekaj ravnega sveta. Skoraj tritetrinovine površine je neplodna zemlja. Poljedelstvo je zelo skromno, pridelajo le nekaj krompirja in ječema ter druge zelenjaj. Pač pa je zelo razvita živiloreja, predvsem ovčjereja, saj se razprostira po visokogorskem svetu sočni pašniki. Prebilavstvo ob obali se peča po večini z ribolovom. Norvežani so znani ribiči, posebno je uspešen lov na kite in slanike,

...da so prebivalci te ne preveč rodne zemlje zelo pridni, varčni, skromni, tih, a posebno gostoljubni ljudje. To lepo poslednjo lastnost so spoznali mnogi naši ljudje med vojno. Saj je nekaj tisoč Jugoslovjan odgnal okupator v taborišča na Norveško, kjer so stradali in umirali, da pa je marsikdo ostal pri življenu same po zaslugu skromnega, a gostoljubnega delavca te naša priateljske države.

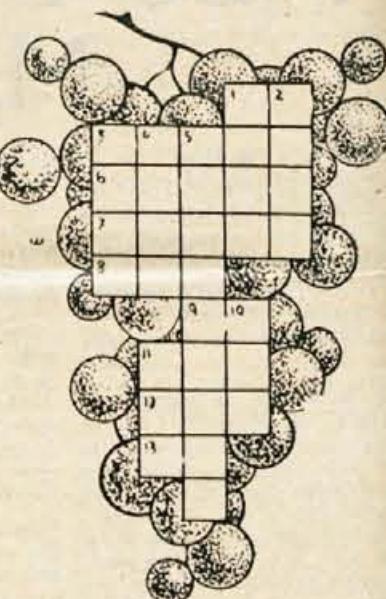
...da smo takih obiskov pri nas zelo veseli, kar se je pokazalo ob bivanju predsednika vlade Einara Gerhardsona in da znamo tudi mi ceniti gostoljubje in vratiti dobro za dobro.

...da

ZA BISTRE GLAVE

GROZD

Vodoravno: 1. veznik; 3. smer tečaja zemlje; 6. žensko ime; 7. napravljen iz lanu; 8. del obraza; 9. kratica za Gospodarsko razstavitev; 11. predplačilo; 12. vprašalni zajem; 13. predlog.

V gozdu živali poznata že vse, »Clovek ne jezi se«igrata se že.

Kaj vse pomaga, brez šole nič ni, vanjo hoditi pač morajo vse.

Stanko in Ivan sta šolarčka zdaj, morda pa še nekaj postaneta kdaj!

Teta Darina

Kako se naučim igrati šah?

ALJEHINOVA OBRAMBA

Ideja, ki jo je Aljehin zasnoval v svoji obrambi kot črni, je nadvse zanimiva: zapeljati belega, da čimveč svojih kmetov postavi v središče, na kar jih šele črni začne napadati. Zato je bila to otvoritev, ki jo je Aljehin začel igrati 1921. leta, na šahovskih turnirjih prava senzacija. Mojstri so jo sprva zelo radi igrali. V zadnjem času pa jo le poredkoma srečujemo, ker so teoretički našlo vrsto uspešnih sistemov za belega proti Aljehinovi obrambi. Med šahovskimi mojstri je znano, da je med najboljšimi poznavalcem te otvoritev slovenški mednarodni mojster ing. Milan Vidmar.

Aljehino obrambo karakterizira

prva poteza črnega: 1. e2-e4, Sg8-f6.

1. varianta: 1. e2-e4, Sg8-f6, 2. e4-e5, Sf6-d5, 3. c2-c4, Sd5-b6, 4. d2-d4, d7-d6, 5. f2-f4, d6×e5, 6. f4×e5, Sb8-c6, 7. Lc1-e3, Lc8-i5, 8. Sb1-c3, c7-e6, 9. Sg1-f3, Sc6-b4, 10. Tai-c1, c7-c5, 11. d4-d5, e6×d5, 12. c4×d5, Sb4×d5, 13. Le3-g5, Lf8-e7, 14. Lf1-b5+, Lf5-d7, 15. Sc3×d5, Sb6×d5, 16. Dd1×d5, 17. Dd7×b5, 17. Dd5×b7 — bell stoji za spoznanje bolje.

II. varianta: 1. e2-e4, Sg8-f6, 2. e4-e5, Sf6-d5, 3. d2-d4, d7-d6, 4. Sg1-f3, Lc8-g4, 5. Lf1-e2, e7-e6, 6. 0-0, Sb8-c6, 7. c2-c4, Sd5-c7, 8. e5×d6, Dd8×d6, 9. Sb1-c3, Lg4×f3, 10. Le2×f3, 0-0-0, 11. d4-d5, Sc6-e5, 12. Lc1-i4, Se7-g6, 13. Lf4-g3, Dd6-a6, 14. Lf3-e2, Da6-a5 — bell stoji bolje.

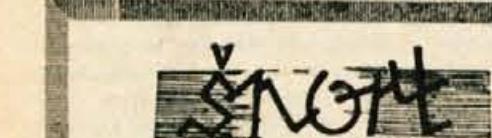
FaBo

Navpično: 1. slovenski pesnik moder (fonetično); 2. država na Bližnjem vzhodu; 3. maščoba; 4. ravno tak; 5. njeve posejane s trami; 10. nevarna bolez; 11. veznik.

UGANKE

Koliko tehta liter vode?
(1 kilogram)

Katero je največje mesto na svetu?
(New York)

Kolesarstvo

KOLESARJI SO TEKMOVALI
Na 32 kilometrov dolgi proggi
Kranj — Golnik — Tržič — Kranj.

Herlec in Andrijašič v borbi z valovito Neretvo

so se v nedeljo pomerili kolesarji več slovenskih kolesarskih klubov. Tekmovanje je organiziral kolesarski klub Mladost iz Stražišča. Tekmovali so v dveh sku-

pinah. V prvi so nastopili kolesarji — turisti, v drugi pa mladinci.

Rezultati: mladinci: 1. Kerna (Rog) 1:01,20, 2. Peklenik (Ilirija), 3. Pirc (Mladost) — oba v času zmagovalca.

Turisti: 1. Zihrl (Vodice) 1:04,30, 2. Mrzlikar (Rog) isti čas, 3. Jeraj (Vodice) 1:05,15.

Rokomet

PO TRETEM KOLU GORENJSKEGA PRVENSTVA V ROKOMETU

Ekipa, ki tekmujejo za prvenstvo Gorenjske v rokometu, so odigrale že tretje kolo. Klub temu, da se je tekmovanje komaj začelo, se je zgodilo že precej presenečen. Veliki presenečenj letosnega prvenstva sta pripravila Partizan Tržič z zmago nad Mladostjo I. in Partizan Kropo z nedoljim rezultatom proti Mladosti II. Nasprotno pa je prva ekipa Mladosti močno razočarala in se bo moralna truditi, če se bo hotela obdržati v zgornjem delu lestvice. Od ostalih ekip bi morda edino le še IKS »Iskra« mogla konkurrirati za naslov prvaka, medtem ko so Storžič, druga ekipa Mladosti in Planika precej slabši. Partizan

iz Krop je kot novinec v ligi pokazal zadovoljivo igro.

Lestvica po 3. kolu:

Sava	3 3 0 0 40:28 6
Mladost	3 2 0 1 79:36 4
Partizan Tržič	3 2 0 1 62:51 4
IKS »Iskra«	3 2 0 1 50:53 4
Planika	3 1 0 2 24:26 2
Storžič	3 1 0 2 35:57 2
Mladost II.	3 0 1 2 33:40 1
Partizan Krop	3 0 1 2 31:73 1

Z. M.

Strelstvo

JESENICE : NOVA GORICA

938:908

V nedeljo je bilo na vojaškem strelšču pod Mežaklju na Jesenicah prijateljsko strelsko tekmovanje med streliči iz Nove Gorice in Jesenice. Tekmovali so z vojaškimi puškami na 300 metrov. Dominci so zasluženo zmagali, saj so bili boljši od gostov za 30 krogov. Pri posameznikih so bili najboljši Franc Trifan (Jesenice) 207 krogov od 300 možnih, Leopold Miklavž 202 krogov in Marjan Klemente (oba Nova Gorica) 201 krog. Končni rezultat: Jesenice : Nova Gorica 938:908.

-an

Pred kongresom telesne kulture

Bo tudi tokrat ostalo le pri sklepih?

S posvetovanja smučarskih strokovnjakov v Kranjski gori

Konec preteklega tedna je bil v Porenkovem domu v Kranjski gori večnevni posvet delegatov smučarskih organizacij iz vseh republik. Na tem posvetu so delegati na osnovi sedanjih zapažanj dela smučarskih organizacij obširno razpravljali, kako poživiti zimski sport v prihodnosti in o nalogah smučarskih društev za letošnjo zimsko sezono.

Največja skrb za uspešen razvoj smučarskega športa gre mladini, zlasti v tistih krajinah, kjer so za to ugodni naravnvi pogoji. Potrebno pa bi bilo, da bi ti kraji dobili tudi učitelje, ki so sposobni in imajo veselje do smučanja in dela z mladino.

Iz poročil delegatov je bilo razvidno, da se osnovne smučarske organizacije že vrsto let bore s pomanjkanjem najnujnejših materialnih sredstev. Zato so na posvetu sprejeli naslednji sklep, s katerim bi bilo mož za letošnjo sezono vsaj nekoliko olajšati to vprašanje: občine in okraji naj bi vzdrževali smučarske objekte na njihovih območjih in skrbeli, da bi osnovne smučarske organizacije lahko normalno razvijale svojo dejavnost. Skrb republik naj bi bila zagotoviti sredstva za vzgojo kvalitetnejših tekmovalcev. Smučarske zveze Jugoslavije pa za potrebe vrhunskih tekmovalcev in mednarodne priznitive. Da bi bilo lažje zagotoviti denarni sredstva za delo smučarskih organizacij, so predlagali, naj bi bila pri nas spet ustanovljena športna stava. Znano je, da države, ki jo imajo, z njim dobijo toliko denarnih sredstev, da lahko zadoste potrebam vseh športov.

Med drugim so govorili tudi o vprašanju, kje naj bi bilo v Jugoslaviji središče zimskega športa. Po krajski razpravi so prišli do zaključka, da je primerna zato Kranjska gora, ker že ima nekaj smučarskih naprav. Za trening skakalcev med »mrtvo sezono« pa so predlagali, da bi bilo potrebno v bližnji prihodnosti zgraditi vsaj

U.

Gorenjske bode

△ Jedetena, še sanja se vam ne, kako čudne okuse imajo Blejčani! Ko sem prejšnji teden krivoritil po Bledu, me je prijelo, da bi poskrbel tudi za svoje telesne blagre. Privoščil sem si golaž in... Vidi, goča je bil imeniten, s kruhom pa nisem bil posebno zadovoljen. Kar na lepem mi je nekaj zaškrtało med zobmi. No, pa uganite, kaj je bilo! — Gotovo boste rekli vsi na en glas: šurek! Figo, ščurka bi že na neko sorto prebavil, z risalnim žebličkom bi imel pa prav gotovo težave, če bi mi zašel v prebavilo. Tistikrat so mi Blejčani tudi povedali, da pogostoma najdejo v kruhu črve in podobne male živalce. — To sem povedal tudi sosedu Šimunu, pa se dedec še malo ni začudil. Takole je deljal: »Veš, Jaka, dosti ljudi — dosti okusov! Si že slišal za tiste, ki jim silno prijavo pecene kobilice, pa črvi, hrošči in podobna golazeni. Ker je Bled turistično središče Gorenjske, morajo pač predvsem poskrbela za čimpestrejši jedilni list.«

△ Čeprav sem bolj zmrzljene sorte, sem kar zadovoljen, da se je zadnje dni precej shladilo. Končno je le konec sezone sladoleda. Predvsem so mi zadnje tedne hodile na živce vrečice »lučk«, s katerimi so bile včasih prav na debelo nastlane kranjske ulice. Brž ko je »lučka« odklenkala, se je že pojavila nova nadloga. Zato so poskrbeli predvsem kostonjarji. — Kamorkoli se prestopis, ti škrpljejo pod nogami kostanjeve lučnine. Seveda pridejo tudi oči na svoj račun. Ljubitelji kostana odmetavajo povsod, kjer le morejo papir, v

katerega zavijajo kostanj. — Sem res radoveden, čemu služijo koši za odpadke?

△ Pretekli teden, ko sem sedel v Mestni slaćičarni v Kranju in bral časopis, me je na lepem napadel neki gost. »Slišite vi, kaj pa šponirate!«

»Da šponiram, pravite?« — sem se branil.

»Kaj pa drugega. Mar menite, da vas nisem videl, kako ste buljili vame skozi časopis,« je zasikal in stopil proti meni. »Prav skozi tole okence ste gledali vame.«

Takrat sem šele opazil, da je v časopisu za dlan velik izrez — delo enega izmed gostov, ki je prav na tem mestu izrezal članek ali morda sliko. To pot sem se tudi prepričal, da nekateri gostje prav po barbarsko uničujejo časopise, zlasti inozemske revije. Nekatera strani so tako oskuljene, da nimaš več kaj brati. Končno ne gre zame, čeprav bi me tisti možkar zaradi dozdevne »šponiazze« kmalu nabunkal, temveč za odnos do drugih gostov, ki radi prebirajo neokrnjene časopise.

△ Za zaključek bom pa še Jesenice prečesar.

Ko sem korakal proti novi bolnišnici na Plavžu, mi je občičal v očeh precej zvenč naslov. Podružnici hotela Kotan na Plavžu so namreč dali naslov »Gostilna Brion«. Menim, da Brionov, ki so pogosto središče važnih političnih konferenc in mednarodnih razgovorov, ne kaže primerjati z novo gostilno na Plavžu, kjer pride največkrat

Letošnja turistična sezona v Bohinju

KLJUB POMANJLJIVOSTIM - USPEŠNA

Manjka prenočišč, trgovin in urejenih parkov — Čolnarno in kopališče bo končno vendarle treba urediti — Žičnica - prvi pogoj za razvoj zimskega turizma

BOHINJSKO JEZERO JESEN

Foto: F. Perdan

se znašli v dokaj čudnem položaju: novo trgovino so hoteli urediti zato, da bi odstranili nepriemeran provizorij ob hotelu »Jezero«, pa je zrasel spet nov — provizorij. Prav tako je bilo s čolnarno in s kopališčem. Zatorej bo treba te stvari začeti urejati že sedaj, ob koncu sezone — ne šele zadnjih hip.

Cesto od Bohinjske Bele do Bohinjske Bistrice bi bilo prav, če bi Uprava za ceste LRS končno le uredila. Lani so v eni sami nedelji našli v Bohinju 423 motornih vozil. Ob takem nadzoru in kontrolo prometu je seveda sedanja cesta skrajno neprimerena.

Poseben problem je — zimski turizem. Svoj čas je bil Bohinj zelo znano zimsko športno središče. Sedaj se sicer trudijo, da bi mu starci sloves povrnili, vendar s precojšnjimi težavami in trenutno z malo uspeha. Brez določenih investicij tudi tu ne bo šlo. Predvsem bo treba zgraditi predvideno žičnico ob sankaski progi Belvedere, pa tudi žičnica na Vogel, ki pa jo nameravajo zgraditi še po letu 1961, bi precej prispevala k razvoju zimskega turizma.

Ob smotrem reševanju naštetih problemov bodo naslednje turistične sezone v Bohinju vsekakor lahko še boljše kot letošnja. -ik

KAMEN spotike

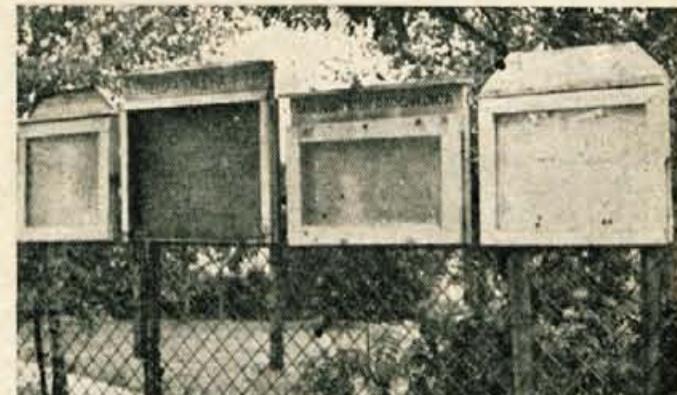
BREZ STRAHU PRED NEVARNOSTJO?

Vse kaže, da so nekateri Kamničani brez strahu pred nesrečo, ki jim že daje vsak trenutek preti. Kamnik je verjetno vsaj na Gorenjskem edino mesto, ki ima bencinsko črpalko še vedno na neprimerenem prostoru. Rezervoar z gorivom je med dvema večjima postopljima ob glavni cesti, ki je prav tam najmanj pregledna. Drug za drugim se tu ustavlja motorna vozila in zapirajo že tako ozko pot. Razen tega se vedno precej goriva zlije tudi po tleh.

Le majhen ogrek lahko zadostuje — in nesreča je tu. Ogenj ali pa celo eksplozija! Prebivalci, ki stanujejo v bližini, so verjetno zaradi tega večkrat v skrbih. Cas bi že bil, da bi tudi v Kamniku našli primernejši prostor za bencinsko črpalko.

OGLASNE DESKE — »ZRCALO« DELAVNOSTI

Na ograji ob ovinku nasproti hotela »Grajski dvor« v Radovljici, vise širi oglasne omarice. Toda v nobeni ni pritrjenega niti najmanjšega lističa. Človek se pri tem vpraša, ali društvo, katerim naj bi teoglasne omarice služile za obveščanje svojih članov, ni več, ali pa so prazne deske le »zrcalo« delavnosti tabornikov, strelecov in šahistov. Komu je namenjena četrtična omarica, ni moč ugotoviti, ker je brez napisa. Če omarice niso več potrebne, je bolje, da jih tudi ni, sicer si lahko vsak o mnenjih društvih misli le najslabše.

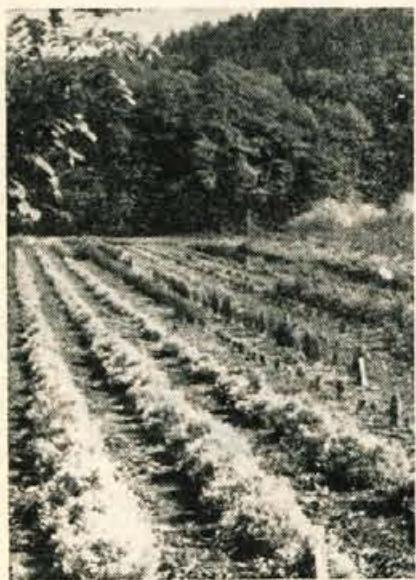
FaBo

Vas pozdravlja vaš

BODIČAR!

WINSTON CHURCHILL V VOLČJEM POTOKU

- Najmlajši iglavec star šele trinajst let _____
- Nacionalni park v Volčjem potoku? _____

V Arboretumu vzgajajo vrsto dreves in rož, ki bodo krasile naše parke in nasade

Kdo bi si mislil, da je šla vest opodnebje. Zaključki takšnih opazovanj nas, Nič čudnega! Winston Churchill je le ime za majhno, precej temno vijoličasto rožo, ki cvete na Gorenjskem že drugo leto. Pa na dan z besedo!

V Volčjem potoku pri Kamniku obstaja že peto leto arboretum — zbirka najrazličnejših rastlin: dreves, grmovij in različnih rastlin: drevine, grmovij in rož v zveza sveta. Le-te rastejo na veliki površini štiridesetih hektarjev. Cudovit je ta park, v katerem je moč najti drevesa in rože s petih kontinen-tov zemeljske obale.

Arboretum v Volčjem potoku je po obsegu in pomenu pri nas edinstvena ustanova. Verjetno mu ni enakega na Balkanu. Znani so arboretumi, ki jih imajo Nemčija, Češkoslovaška, Hollandija, Belgija, Anglija, Sovjetska zveza in Združene države Amerike. V zadnjem času se jim je priključil in ne uživa nič manjši slovenski arboretum z Gorenjsko. Zato so strokovnjaki-botaniki vsega sveta v stalnih posrednih in neposrednih stikih z botaniki iz Volčjega potoka. V Volčjem potoku raste nešteto dreves in rož iz raznih predelov sveta, ki jih strokovnjaki nenehno opazujejo. Pro-ucujejo, kako nanje vpliva gorenjsko

francoskega parka. Prizemne rastline, grmičevje in rože so zasajene po vseh geometrijskih pravilih in simetrično. — Noben list in nobena vejica ne smeta rasti po svoji. Vrtnarjev škarje takoj vse porezojo, kar kvare geometrijsko obliko. Tako so urejali parke francoski fevdalci — če so lahko krotili svoje podložnike, so si mislili, lahko pokorijo tudi prirodu. Tudi v Volčjem potoku je francoski parterni park, ki ga bodo kot zgodovinsko preteklost gojili tudi v prihodnjem.

Arboretum v Volčjem potoku pa ima velik pomen tudi za gozdarstvo. Precej Dolenjske je že prekrite z zelenim ali gladkim borom, ki so ga v Volčjem potoku preizkusili, kako mu prija naše podnebje. Nekaj let že opazujejo, kako uspeva najmlajši iglavec, ki ga sploh poznamo. »Meta sequit« so šele 1941. leta našli na Kitajskem v fosilih. Iglavec, ki raste, pa obstaja šele trinajst let. Do sile se je pokazalo, da najmlajši iglavec tudi na Gorenjskem odlično uspeva in ker ima njegov les skoraj enake lastnosti kot jelka, prerojuje strokovnjaki, da bo tudi za naše gozdarstvo velikega pomena, zlasti še, ker raste hitreje od smreke in jelke.

Arboretum v Volčjem potoku je res nekaj nenavadnega in nadve zanimivega, čeprav za to ustanovo ve le malo-kateri Gorenjec. Dosej bolj ali manj vedo za ta »rastlinjake« le strokovnjaki. Če pa bo prišlo do uresničitve predvi-denih načrtov in bo na tem področju ustanovljen neke vrste Nacionalni park (razen Arboretuma bi ta park zajel še homški hrib in predel do Kamniške Bistrice), bo to nedvomno redka turistična privlačnost na Gorenjskem. FaBo

Francoski parterni park v Volčjem potoku

Rako se odvadimo kajenja?

Znani angleški dramatik in humorist George Bernard Shaw je o tem lakonsko dejal: »To je pa zelo lahko. Jaz sem že nekajkrat prenehal kaditi.«

So seveda različni načini, kako naj se kadilci, ki nimajo močne volje, odrežejo sreko pri kajenju. Najbolj pogosto uporabljajo farmacevtska sredstva, ki povzročajo, da se kadilcu cigareta upre, zastudi, brž ko povleče nekaj »dimove«. Pri tem »zdravljenju« je kadilčeva volja docela pasivna; reagira le organizem.

Drugi zdravnik uporabljajo metodo su-gestije. Tako n. pr. edinburški psiholog dr. Kenedy uspešno uvaja pri zdravljenju hipnozo, s katero pomaga kadilcu prebroditi krizo prvega dne abstinence. (Kakov poroča zadnja številka »Vjesnika u srijedu«, se s podobnimi poiskusi ukvarjajo tudi v Beogradu.)

Ta zdravnik je izvedel tudi zanimiv poskus. Kot strokovnjak za zdravljenje zastupljive je ugotovil, da progresivna detoksifikacija človeškega organizma (po-

polno odklanjanje strupa), ki je neobhodno potrebna za zdravljenje morfinistov, nima nobene zveze z »zdravljenjem« kadilcev. Da bi to dokazal, je dal izdelati sedem cigaretnih doz, v katerih so bili vgrajeni mehanizmi, tako da se odpirale samo ob določenem času. Kadilec je lahko sam določil, v kakšnih razmakih bo prizgal cigaretro (n. pr. na vsako uro eno). Te mehanizme je razdelil med sedem strastnih kadilcev.

Ko jih je po določenem času obiskal, je pri vseh ugotovil enak pojav: prve dni so bili kadilci navdušeni, po treh tednih so bili mehanični cigaretnici samo še »lojalni«, kasneje pa so se vse opravičevali, ker so mehanizem pokvarili; niso ga mogli več prenesti.

Vse ankete so konec koncem pokazale, da je edini in najbolj zanesljiv način odvajanja od kajenja le močna volja. Ne morda zaradi tega, ker so druge oblike odvajanja škodljive, ampak zato, ker so le začasne in prehodne.

njeni pesmi in petje čudovito — nikoli nisem slišal kaj tako res vznemirljivega kakor njen globoki, zamolkli glas, ko je recitirala Le Marin. Kolikor pomnim, je njen stil dovršen in njena igra čudovita; z enim samim pogledom umeje izraziti divjanje morja, ljubkovanje vetrca, ljubezensko strast in črno sovraščvo. Vem, to je malo pretirano rečeno, toda tako mislim jaz o njej. Ko so kabaret ob štirih zjutraj zaprli, smo šli spat — šest steklenik šampanjca je pripomoglo, da sem prvo noč v Parizu prebil čudovito.

Naslednji dan sem pozno vstal, kmalu zatem pa je prišel Wolfgang z nekim stenografiom iz hotela »Lutetia«. Dobil je ukaz, naj zabeleži podrobno poročilo o mojem pristanku v Angliji in o kasnejših pustolovščinah.

Pripovedoval sem, kako sem pristal s padalom nedaleč od Littleporta, prebil noč v porušeni bajti in naslednje jutro zarana odšel do najbliže železniške postaje in sedel v vlak za London. Ko sem jima omenil svoj obisk v bifeju v Liverpool Streetu, sta se začudila in nista mogla verjeti, da so mi dali jesti brez živilskih nakaznic. Zatem sem natanko povedal, kako mi je vratar, s katerim sem navezel stike, povedal, da se v Londonu mudi moj stari prijatel Freddie, in da sem se domenil z njim za sestanek.

Ob šestih naslednjega večera sva se srečala na Hyde Park Cornerju.

»Zdravo, pankert. Kako se kaj ima?«

»Kje pa si bil, zavraga, ves ta čas?«

Ko sva prišla v Belgrave Mews, sva naročila dva vrčka piva in potem sem mu natanko na kratko opisal, kaj sem doživel v zadnjih letih. Obraz se mu je podaljšal in bil je čedalje bolj začuden. Zaključil sem s pripombo:

»Ce želiš delati z menoj, ti bodo Švabi plačali 5000 funtov in oba se bova lahko vrnila v Nemčijo in imela bova vina, žensk in pesmi, kolikor se nama bo zahotel.«

»Hja,« je rekel. »Ne zveni napak! Toda kako bova prišla tja?«

Zanimivosti

KRAJ ROJSTVA — ATLANTSKI OCEAN

Malo jih je, ki imajo v osebni legitimaciji tako zapisano. Verjetno je na Gorenjskem edini — Stane Abe, grafik, zaposlen v »Iskrju« v Kranju.

Rodil se je na avstro-oogrski ladji »Alice«, ko je plula po Atlantskem oceanu. Bilo je to točno mesec dni po katastrofi Titanica.

Tudi tovariu Stanetu je danes ladijski rojstni list dragocen zanimivost. Na njem je točno zapisano mesto (zemljepisna širina in dolžina) rojstva. Kot novorojenček je s svojo mamom pristal še v Gibraltarju, Alžiru, Aleksandriji, Neaplju, Messini, Patrasu in sile po desetih dneh, ko je ladja priplula v Trst, ga je mama prinesla na trdnata.

RAZSTAVA

ARABSKE UMETNOSTI

V Bariju je bila pred dnevi odprta razstava sodobne arabske umetnosti. Na njej so zastopani predstavniki raznih umetniških šol iz Libije, Jordana in Sirije. Moderne tendence v umetnosti predstavljajo Egipčani Rauf, Matuk in Rašid, Sirijec Daduš in Marokanc Mehli in Garbati.

RAKETA.

S KATERO BI POLETELI NA MESEC

Ameriška armada se ukvarja s konstrukcijo rakete, ki bi imela moč okoli 1.500.000 funtov (1 funt = 453,6 g). Z njo bi bilo mogoče poslati enega ali dva človeka v kroglo okoli Zemlje ali celo na Mesec.

BLAGO

IZ ČLOVEŠKIH LAS

Na Tekstilnem sejmu v Londonu je bilo prikazano blago, sklano iz človeških las. Blago je zelo odporno in mehko in se lahko uporabi za šivanje različnih oblik. Tovarna, ki to blago dela, dobi »surrovino« zanj pri frizerjih, ki do zdaj niso vedeli, kaj bi napravili z odpadki las.

MINIATURNI ELEKTROMOTORJI

Na Japonskem so izdelali tri elektromotorje, ki so tako majhni, da jih lahko spravimo v škatlico vžigalnic. Te motorje bi lahko uporabljali na umetnih satelitih, kjer so majhne dimenzijske najvažnejše.

SRCE V TREBUHU

Miladin Kara - Janković, kmet iz vasi Glavice, je že dalj časa čutil v trebušni vottlini neprijetno bolečino. Pred mesecem dni je šel k zdravniku in ta je ugotovil, da ima srce namesto v prsih v trebuhu v bližini želodca.

»Nič ne skrbi,« sem mu rekel. »Von Grunen bo že poskrbel za naju.«

Zapustila sva krčmo in odšla v Freddiejevo stanovanje v Wimbledonu, kjer sem mu zelo podrobno pripovedoval o svoji misiji. Naposred je privolil v sodelovanje z mano.

Naslednja dva večera sem prebil v njegovem stanovanju; razmišljala sva o najinem podjetju in kovala načrte. Najprej sva moralna dobiti sestavne dele za izdelavo eksploziva. Izračunal sem, da bova potrebovala najmanj 30 kilogramov razstrelija. Toda v Angliji ni bilo tako lahko pri priči dobiti snovi za izdelavo tolikšne količine dinamita. Prejšnje čase sva dobila dinamit v skladščih zraven kamnolomov. V vojnih časih je bilo to seveda težje. Toda Freddie je poznal nek kamnolom na področju Seven Oaks in upal je, da bi tam lahko našla nekaj »želeta«.

Cez nekaj dni sva ponovno krenila tja in vdrla v skladšče. Našla sva več sto palic gelignite in kakih 100 vžigalnikov. Freddie je imel avto, in kaže, da ni imel nobenih težav pri nabavi kuponov za bencin pod roko. Ob povratku v London sva kupila dva kovčka, pritrdirila po 15 kilogramov gelignite v vsakega in uporabila ročno uro in baterije za tempiranje eksplozije. Freddie je gledal na moja početja nekolikanj zaskrbljeno, še zlasti, ko sem mu rekel, da bova zletela visoko v zrak, če sva zagrešila kako napako.

Nato sva odšla v Haffield, da bi ogledala tovarno. Tik zraven nje je bila velikanska krčma. Vstopila sva in nekaj popila. V krčmi je bilo nekaj nameščencev De Havillanda, ki so prav tako pili; slišala sva brnenje tovarniških strojev. Naglo sva popila, kar sva naročila, se sprehodila nemoteno okrog tovarne, pri čemer sem jo primerjal s fotografiskimi posnetki, ki so mi jih pokazali pred mojim odsodom. Zapomnila sva si, kje je elektrarna. Prav tako sva proučila vse ovire, na katere bi utegnila naleteti, preden bi mogla priti noter. Sklenila sva, da bova odšla tja kasneje in napravila poskus.